LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorization Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg. Printer: „Schwäb. Volksblatt" Günzbg./D.. Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published twice weekly.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 30 (135)
Otrdien, 1948. g. 20. aprīlī
Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, vietn. A. Liepa, redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Šmits. Adrese: Günzburg/Donau, „Latvija". Tālruņi: apg. 84, red. 50, spiest. 92.

Gaidāmi komūnistu zaudējumi Italijā

Ārkārtīgi dzīva piedalīšanās vēlēšanās

TOĻIATI JAU DRAUD AR NEMIERIEM

350.000 vīru lieliem policijas, armijas un flotes spēkiem stāvot trauksmes gatavībā jebkādu nekārtību un nelikumību novēršanai, svētdienas rītā Italijā sākās pirmās republikāniskā parlamenta vēlēšanas kopš Musolini laikiem. Vēlēšanas turpinājās līdz vakardienas pēcpusdienai, un pirmo rezultātu paziņošanu gaida šovakar. Pēc ārzemju preses korespondentu novērojumiem, kam bijusii brīva iespēja novērot vēlēšanu gaitu, piedalīšanās vēlēšanās bijusi sevišķi dzīva, pie kam teicamus panākumus varot paredzēt de Gasperi kristīgajiem demokratiem un Saragata neatkarīgajiem sociālistiem. Nopietnas nekārtības vēlēšanu laikā nav novērotas. Arī priekšvēlēšanu „aģitācijas pamiera" periodā, kas sākās pl. 24 naktī uz sestdienu, notikuši tikai atsevišķi starpgadījumi. Pēc pirmdienas vakara ziņām, balsis bija nodevuši caurmērā vairāk nekā 86 % balstiesīgo.

Vēlēšanās, kurām jāizšķiŗ, vai Italijai kļūt par līdzvērtīgu partneri Eiropas jaunuzbūves plānā vai par komūnistu satelītu, piedalījās pavisam ap 100 dažādu partiju. No 29,1 milj. balstiesīgiem 15,2 milj. ir sieviešu. Uz parlamenta abām palātām kandidē pavisam pāri par 5600 partiju pārstāvju. Parlamenta pirmajā palātā — nacionālajā sapulcē ievēlamas 574 personas, pie kam balstiesības uz nacionālo sapulci bija iedzīvotājiem, sākot no 21 gadu vecuma, kamēr uz senātu, kur paredzēti 330 locekļu, vecuma cenzs bija 25 gadi. Senātā ievēlamas divas trešdaļas locekļu, bet vienu trešdaļu iecels valdība. Abas parlamenta kameras, izsakot neuzticību, var atsaukt valdību.

Piedalīšanos vēlēšanās veicināja teicamie laika apstākļi, un vēlētāji jau no paša rīta devās pie urnām, dažuviet izveidojot rindas jau pirms vēlēšanu lokālu atvēršanas. Bez tam liela nozīme bija iekšlietu ministrijas norādījumam sestdien — neatturēties no vēlēšanām, jo tiem, kas nebūšot piedalījušies, esot turpmākos gados jārēķinās ar dažādiem saimnieciskiem ierobežojumiem, tiem, piemēram, liegšot tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu licences un neizsniegšot ārzemju pases. Sestdien katoļu laikraksti no jauna atgādinā-

Pēc iepriekšējām ziņām kristīgo demokratu balsu pārsvars, salīdzinājumā ar komūnistiskās tautas fronti, ir kā 2 pret 1. Divos Romas iecirkņos balsu attiecība bija 817 pret 175. Arī no 11 Milānas iecirkņiem ziņo, ka kristīgie demokrati ieguvuši lielāko daļu balsu. Iekšlietu ministrs Skelba konstatējis, ka vēlēšanas noritējušas brīvi un bez traucējumiem. Tomēr komūnisti un kristīgie demokrati viens otram pārmet viltojumus.

ja pāvesta norādījumu, ka atturēšanās no vēlēšanām ir grēks. Visrosīgākā svētdien bija piedalīšanās Venēcijā, kur nobalsoja 95% vēlētāju, vismazākā Neapolē — 55%. Romā piedalīšanās svētdien sasniedza 76%.

Vēlēšanu lokālos „tautas frontes" pārstāvji rūpīgi uzmanīja vēlēšanu norisi, bet citu partiju pārstāvji, savukārt, novēroja viņus. Ārzemju preses korespondenti nekādus spaidus pret vēlētājiem nav novērojuši.

De Gasperi un Toljati balsis nodeva jau agrā rītā. Prezidents de Nikola lidmašīnā no Romas devās uz Neapoli un nobalsoja tur.

No starpgadījumiem vēlēšanu laikā atzīmējams bruņotas bandas uzbrukums kādai municijas noliktavai Ziemeļitalijā, Pavijas tuvumā. Notika apšaudīšanās, un uzbrukums atsists. Bez tam notika daži „priekšvēlēšanu pamiera" pārkāpumi. Milānā uz laiku aizturēja kādu plakātu līmētāju grupu, bet Udines rajonā apšaudīja kādu lidmašīnu, kas kaisīja lapiņas, pie kam pilots ievainots. Kādā ciemā pie Bolonas sevišķi uz laiku apturēja vēlēšanu gaitu, kad atklājās, ka vēlētājiem izsniedz jau iepriekš aizpildītas listes.

Toties stipri sakāpinājās priekšvēlēšanu propaganda pēdējās dienās pirms „pamiera". Pašā „pamiera" priekšvakarā Romā notika sadursme starp kreisiem un t. s. „neofašistiem", kas dziedādami devās cauri Romas Židu kvartālam, izkliedzot antisemitiskus saukļus. Serravallē, netālu no Kremonas, notika apšaudīšanās starp komūnistu saaģitētu laužu pūli un policistiem, kas izdarīja apmācības manevrus. Trīs karabineri un trīs demonstranti ievainoti šautenu lodēm un rokas granātām. Nemieri izcēlās pēc tam, kad policija Serravalles komūnistiskā pilsētas galvas mājā atrada noslēptus ieročus un viņu apcietināja. Piakancā, Po ielejā, jauniešu grupa izdemolēja kādu pretkomūnistiskas avīzes redakciju. Gandrīz visās pieminētās vietās pilsētu galvas ir komūnisti. No Genujas, kur arī ir komūnistisks pilsētas galva, iekšlietu ministrija bija saņēmusi ziņas, ka 30.000 vēlētāju nelikumīgi atņemtas vēlēšanu tiesības. Valdība nosūtīja uz turieni komisiju, kas pārņēma vēlēšanu sagatavošanu savās rokās. Genujā vēlētāju zīmes esot izsniegtas pat trim padomju konsulāta darbiniekiem krieviem, bet Genzano, Romas tuvumā, zīmes liegtas 700 pretkomūnistiem. Pats iekšlietu ministrs Skelba, kas ir centrālā vēlēšanu biroja vadītājs un arī policijas augstākais šefs, līdz ar vairākiem citiem vadītājiem vēlēšanu pārraudzības un policijas ierēdņiem jau piektdien pārcēlās uz valdības mītni, no kurienes 24 stundu dežūrās sekoja vēlēšanu norisei.

Pēdējā vēlēšanu kampaņas dienā, piektdien, komūnistu vadītājs Toljati 200.000 sapulces dalībnieku priekšā Romā apsūdzēja ministru prezidentu de Gasperi, ka viņš pēc Volstrita magnātu un Vatikāna augstu amatvīru uzdevuma nodevis Italiju svešu interešu kalpībā. Trīs rietumvalstu priekšlikumu par Triestas atdošanu Italijai komūnistu partijas ģenerālsekretārs apzīmēja par „Triestas bumbu". Vienīgais mierīgais Triestas jautājuma atrisinājums esot tiešas sarunas ar Belgradi, bet de Gasperi šādas sarunas noraidot.

(Beigas 4. lpp.)

Francija reorganizē savus bruņotos spēkus

DE GOLLS PRASA VARU, ŠUMANS FEDERĀTĪVU VĀCIJU

Ģenerāļa de Golla franču tautas apvienības pirmais lielais kongress visas Francijas apjomā notika pagājušās nedēļas beigās un svētdien Marseļā, kur sapulcējās 2000 delegātu, kas visi apņēmušies cīnīties pret komūnismu Francijā un vēlas, lai de Golls tūlīt pārņemtu valsts vadību savās rokās. Kongresa sākumā Francijas komūnistu partija publicēja savu jauno politisko programmu, bet kongresa noslēgumā lielu runu teica de Golls un gandrīz vienlaicīgi ar viņu citā pilsētā runāja arī ministru prezidents Šumans.

De Golla piekritēju kongress notika Marseļā tāpēc, ka šo pilsētu parasti uzskata par komūnistu citadeli, un gollisti ar to gribēja vēl vairāk pasvītrot savu spēku. Jau pirmajās kongresa dienās runātāji uzsvēra nepieciešamību radīt Eiropas valstu apvienību, lai sekmīgi apkarotu komūnismu. Ierosināja arī dibināt brīvu informācijas biroju, kas darbotos pret kominformu un palīdzētu opozicionārajiem spēkiem Austrumeiropā koordinēt pret komūnismu vērsto darbību.

Ģenerālis pats svētdien runāja, stāvēdams uz kāda 200 m gaŗa Marseļas ostas kanāla tilta. Viņu apsargāja viņa personīgie sargi, bet vairāki simti tūkstoši klausītāju gar kanāla malām varēja viņu uz tilta labi redzēt un daudzos skaļruņos dzirdēt. Viņš aicināja franču tautu asāk nekā jebkad stāties pret Padomju Savienību un apgalvoja, ka Šumana valdība esot vāja, zaudējusi tautas uzticību un nespējot šo uzdevumu veikt. Laika vairs neesot daudz, jo Padomju Savienība cenšoties iegūt laikus visām Eiropas zemēm. Esot pēdējais laiks slēgties kopā. De Golls uzsvēra, ka viscieśākie sakari tai pašā laikā jāizveido ar ASV. Runas noslēgumā de Golls prasīja jaunas vēlēšanas un valdības maiņu Francijā.

Marseļas komūnisti gan rīkoja demonstrācijas pret de Gollu, bet nekādas sadursmes nenotika.

Ministru prezidents Šumans teica lielu runu strādniekiem Puatjē. Viņš paskaidroja, ka Francijai jāmeklē draugi arī starp bijušajiem ienaidniekiem. Pašreizējās attiecības ar Vāciju ilgi vairs nevarot turpināties. Tāpēc Francijas valdība prasīšot Vācijas valstiņu federātīvas apvienības dibināšanu, paturot prātā Francijas drošības intereses. Valdība centīšoties padziļināt draudzīgās attiecības, kas ievadītas ar Italiju. Tiklīdz parlaments atkal sapulcēšoties, valdība iesniegšot tam savu plānu Francijas militāro spēku reorganizācijai, lai tie patiešām varētu valsti sargāt. Par iekšējo politiku runādams, Šumans uzsvēra, ka valdība praktiski jau novērsusi finanču chaosu. Turpmāk grūtākais darbs būšot darba spēka un darba sagādes jautājuma atrisināšana.

Svētdien runāja arī Francijas komūnistu līderis Torezs, kas kā parasti apsūdzēja „rietumu imperiālistus" un Maršala plānu. Jaunā komūnistu partijas politiskā programma, ko apstiprinājusi partijas centrālkomiteja, ietverta 67 pantos, arī tā pirmām kārtām nosoda sadarbību ar „imperiālistiskām valstīm". Bez tam šai programmā sevišķi uzsvērta „aizsardzības komisiju" dibināšana ne vien nacionālizētos uzņēmumos, bet arī sīkākos uzņēmumos un uz laukiem.

BBC, NYHT

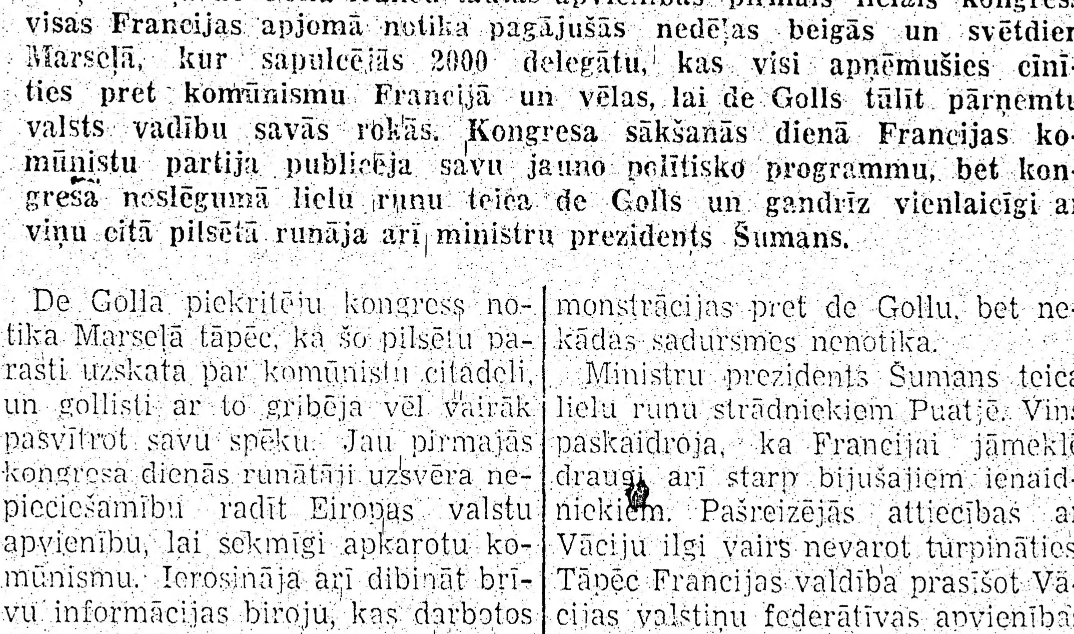

Arguments pret kaŗu — viens no visjaunākajiem amerikāņu triecienbumbvedējiem.

Newsweek

Pēc apspriedēm Maskavā maršals Sokolovskis aptur privāto uzņēmumu nacionālizāciju padomju joslā

Amerikāņu joslā policija jāizīra no komūnistiem

Padomju militārgubernātors Vācijā maršals Sokolovskis pēc atgriešanās Berlīnē no Maskavas, kur viņam esot bijušas apspriedes ar politbiroja locekļiem, izdevis rīkojumu pārtraukt privāto rūpniecības uzņēmumu apķīlāšanu padomju joslā. Bez pietiekama iemesla nacionālizētie privātie uzņēmumi līdz 30. aprīlim jānodod atpakaļ īpašniekiem, ja tie nav kaŗa noziedznieki. Tuvāku komentāru par šo Sokolovska rīkojumu vēl nav. Sociālistiskās vienības partijas priekšsēdis Pīks svētdien Berlīnē kādā sapulcē paziņojis, ka tā sauktais „Vācu tautas kongress" izstrādāšot Vācijas satversmes projektu un ierosināšot tautas nobalsošanu Vācijas vienības jautājumā. Šī kongresa radītā „vācu tautas padome" jau izlaidusi uzsaukumu vācu tautai piedalīties tautas nobalsošanā. Amerikāņu militārā gubernātora vietnieks ierosinājumu jau noraidījis, jo tas nebalstoties uz tautas vairākumu. „Tautas kongresu" atbalstot tikai padomju joslā, bet sabiedroto kontrolpadome to nav atzinusi.

Angļu militārās valdības pārstāvis atsaucis padomju apgalvojumu, it kā padomju pārstāvji pēc maršala Sokolovska aiziešanas no kontrolpadomes sēdes vēl esot izteikuši gatavību turpināt sarunas par kopīgu naudas reformu visas Vācijas mērogā. Gluži otrādi, jau otrā dienā atsaukts pat padomju pārstāvis no spiestuves, kur notikusi mašīnu uzstādīšana jaunas naudas iespiešanai. Tādēļ esot aplami apgalvot, ka rietumu valstis vainīgas kopīgas valūtas reformas projektu izjaukšanā. Pēc Insbrukas radio ziņām, padomju iestādes Berlīnē esot saņēmušas no Maskavas rīkojumu izdarīt padomju joslā savrupēja naudas reformu.

Amerikāņu militārās pārvaldes amatpersonas atsaukušas baumas, it kā tā uzsākusi savu ierēdņu izvākšanu no Berlīnes. Par padomju tanku koncentrēšanu Berlīnes rajonā kāds angļu augstāks virsnieks, šīs ziņas nedz apstiprinādams, nedz atsaukdams, paskaidroja, ka šim apstāklim pašam par sevi neesot nekādas nozīmes, jo ikviena Vācijas okupācijas valsts var savu karaspēku novietot un sadalīt savā okupācijas apgabalā pēc vēlēšanās. Vispār Berlīnē neesot nekāda pamata uztraukumam, un angļu un amerikāņu karavīri turpinot izmantot savus atvaļinājumus.

Sestdien uz Londonu nosūtīts angļu izmeklēšanas komisijas atzinums lidmašīnas sadursmes lietā. Londonā to iesniedza militārgubernātoram ģenerālim Robertsonam, kas tur ieradies no Parīzes, un angļu valdībai.

Vakar Londonā publicēts angļu izmeklēšanas komisijas ziņojums Berlīnes lidmašīnu sadursmes lietā. Par vainojamu sadursmē atzīts krievu pilots, kas nav ievērojis visus priekšrakstus. Ārlietu ministrs Bevins apakšnamā paskaidroja, ka Anglijas valdība pieprasīs no Padomju Savienības zaudējumu atlīdzību. Berlīnes „Tägl. Rundschau" pārmetusi, ka rietumu gaisa satiksmē ar Berlīni kalpojot daudz nepieredzējušu lidotāju, kādēļ notiekot bieži satiksmes noteikumu pārkāpumi gaisa satiksmes koridoros, kas Berlīni savieno ar rietumu joslām.

Berlīnes komandantu vietnieku sanāksmē piektdien angļu brigadieris Bensons pārmeta padomju iestādēm savrupēju, ar pārējām valstīm nesaskaņotu rīkojumu izdošanu, piešķirot īpašus darba atvaļinājumus dažām iedzīvotāju grupām. Padomju pārstāvji norādīja, ka rīkojums izdots pārliecībā, ka rietumvalstis nepiekritīšot rīkojumiem, kas nāktu par labu strādniekiem, un savukārt pārmeta angļu un amerikāņu iestādēm Berlīnes arodbiedrību vēlēšanu ietekmēšanu. Šajās vēlēšanās pastiprinājušās nekomūnistu pozicijas.

Franču ārlietu ministrija atsaukusi ziņas, ka franču joslas pārvaldes centru paredzēts pārcelt no Baden-Badenes uz Maincu, it kā lai atvieglotu sakarus ar apvienotās joslas centru Frankfurti. Pēc „New York Herald Tribune" ziņām, paredzēts samazināt franču pārvaldes štatus Vācijā. Berlīnē un franču joslā par apm. 30%, bet franču karaspēku Berlīnē nesamazināšot. Tas pats laikraksts ziņo, ka amerikāņu militārā valdība uzdevusi amerikāņu joslas vācu zemju valdībām iztīrīt savas policijas iestādes no komūnistiskiem elementiem, lai aizkavētu komūnistu iekļūšanu noteicējos policijas iestāžu amatos. Šis uzdevums dots Bavārijas, Virtembergas-Badenes un Lielhesenes ministru prezidentiem un sagaida, ka tas nebūs viegls, jo okupācijas sākumā amerikāņu militārā valdība policijas amatiem izraudzījusi arī daudzus komūnistus, jo tiem bija pierādījumi par pretnacistisku nostāju Hitlera laikā.

Apvienotās angļu-amerikāņu joslas pārvalde Frankfurtē sestdien paziņoja, ka, pateicoties pastiprinātiem pārtikas ievedumiem martā, četrās apvienotās joslas zemēs un Rūras apgabalā maijā palielinās normālpatērētāju pārtikas devas līdz 1593 kalorijām dienā. Uzlabojums neskars Ziemeļreinu-Vestfali, izņemot Rūras apgabalu, Šlezvigu-Holšteinu, Lejassaksiju un Bavāriju, jo šīs zemes nav izpildījušas obligātās pārtikas nodevu normas.

Ministrs Mak Nīls apakšnamā paskaidrojis, ka angļu valdība oficiāli atzinusi vācu laikrakstos janvārī publicēto kominforma „M" protokolu par viltojumu.

Frankfurtē amerikāņu militārā policija apcietinājusi divus amerikāņus, ko apsūdzējuši krievu virsnieki par provokāciju un izaicinošu izturēšanos krievu mītņu priekšā.

Padomju augstais komisārs Austrijā ģenerālis Kurasovs piektdien, pēc angļu augstā komisāra ģenerāļa Geloveja asa protesta, atkal atvieglojis satiksmes kontroli starp Vīni un Austrijas angļu joslu. Arī piektdien aizturētā angļu lidmašīna sestdien varēja doties uz Londonu. Pret padomju prasību, lai angļu lidlaukus Austrijā vairs neizlietotu preču transportam, Gelovejs iesniedza protestu. Kontrole uz ceļiem, kas ved uz angļu un amerikāņu lidlaukiem Švechatā un Telnā, gan vēl pastāv, bet krievu kareivji vairs nepprasa uzrādīt kādus sevišķus dokumentus. Pie ceļa uz Telnu apcietināts kāds amerikāņu žurnālists un austriešu fotografs, kas mēģināja nofotografēt kontroles ainas. Pēc vakardienas ziņām, tomēr padomju kontrole ceļā uz angļu joslu un uz amerikāņu lidlauku atkal pastiprināta.

BBC, NYHT, DM

Maršals Čangkaišeks - Ķīnas valsts prezidents

Maršals Čangkaišeks ar 2430 [illegible] nacionālās sapulces balsīm no 2713 ievēlēts par pirmo satversmes [illegible] izraudzīto Ķīnas valsts prezidentu uz 6 gadiem. Par viņa pretkandidātu nodotas tikai 219 balsis. Ķīnas valdības karaspēka štābs [illegible], ka ieņemta komūnistu [illegible] bāze Hokiena Hopejas provincē, kas atradās komūnistu rokās no pat japāņu kapitulācijas.

3M SAFETY MICROFILM

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 30 (135) 1948. g. 20. aprīlī
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

LIKTENĪGĀ POKERA PARTIJA

KĀPĒC NEVIENS NEVAR ATBILDĒT UZ JAUTĀJUMU: VAI BŪS KAŖŠ?

Eji, kur iedams, satieci, ko satikdams, visi jautā: Vai būs karš? Un ne jau pie mums vien. To pašu jautā ļaudis visā pasaulē, no Kamčatkas līdz Aļaskai, no Ziemeļpola līdz Dienvidpolam.

Tikai nav neviena, kas spētu uz šo jautājumu noteikti atbildēt. Var atbildēt tikai — „Karš, diemžēl, ir iespējams. Tas iespējams jau nepilnus trīs gadus pēc iepriekšējā kaŗa beigām." Nav cilvēka, kas spētu atbildēt uz jautājumu: „Vai karš būs?" Nav neviena šajā dzelzs aizkara pusē, un jādomā, ka nav neviena arī otrā aizkara pusē, jo taš, ko tagad ar tādu sasprindzinātību vērojam, liekas, nav nekas cits, kā vistrakākā azarta spēle par vislielāko banku, kāda vien jebkad mesta kādas spēles svara kausos. Banka, par ko spēlē, nav vairs atsevišķa territorija, atsevišķa valsts vai atsevišķs kontinents, bet gan visa zemes lode. Un spēle, kuŗai palikuši tikai divi partneri, liekas, ir pokers.

Pokers ir tā tipiski amerikāniskā spēle, no kuŗas visu tautu valodās ieviesies vārds „blefs". Spēles paņems ir tas, ka pretinieki sēž, neatklādami savas kārtis, slēpdami sejas izteiksmi un, viens otru pārsolīdami, mēģina radīt otram iespaidu, ka viņam rokā ir labākās kārtis. To viņi var darīt neatkarīgi no tā, vai rokā tikai dūži vai tikai septītnieki, un parasti ilgā pokera partijā uzvar nevis tas, kam iedalās labākas kārtis, bet gan tas, kam labāki nervi.

Mums, kas pret savu gribu esam iepazinušies ar kārtību lielajā austrumu valstī, ir skaidrs, ka arī ar vislabāko izlūkošanas dienestu ir gaužām grūti kaut ko noteikti atbildēt uz jautājumu, vai šī valsts ir gatava kaŗam vai nē? Tāpēc nav arī brīnums, ka ne vien rietumu prese, bet arī rietumu valstsvīri šai jautājumā ik dienas runā viens otram pretim. Pavisam neiespējami ir izlūkot, kādi nodomi slēpjas to vīru smadzenēs, kam austrumos vara noteikt, vai karš būs vai nebūs.

Par spīti lieliski organizētām piektām kolonām, komūnistu partijām un visam citam, kas kalpo austrumiem, šoreiz laikam nav viegli izdibināt arī, kādas kārtis īstenībā ir rokā komūnisma pretspēlētājam. Cik daudziem cilvēkiem pasaulē zināma patiesība par atombumbas ražošanu? Kam ir noteiktas ziņas par to, kādi citi, vēl briesmīgāki ieroči jau izgudroti? Un par visām lietām — kuŗā brīdī tie, kas to zina, dos pavēli ieročus pielietot?

Sīka pazīme tam, ka arī austrumu valdītāji nav īsti skaidrībā par pēdējo jautājumu, ir ziņa, ka padomju diplomāti pēdējās nedēļās piepeši grozījuši savus paradumus un sākuši pieklājīgi apciemot amerikāņu diplomātus daudzās galvaspilsētās. „Newsweek" domā, ka šo „pieklājības vizīšu" nolūks esot izzaustīt amerikāņu noskaņojumu un nostāju pret padomju pēdējā laika politiku. Iemīļota sarunu atklātne no krievu puses esot izlikšanās, ka padomju un amerikāņu attiecības taču pašreiz labākas nekā jebkad. Amerikāņi uz to atbildējuši ar visdažādāko veida asumiem un sarkasmiem, bet — piebilst laikraksts — Vašingtonas lietpratēji nezina, cik daudzi no krievu diplomātiem šim sarkasmam noticējuši, cik daudzi par to ziņojuši uz Maskavu, un vai Maskava šiem ziņojumiem ticējusi.

Tā, lūk, savstarpējas neticības, neuzticības un nezinas atmosfairā turpinājas pokera spēle. Abi pretinieki pagaidām tēlo stiprākos un līdz ar visdažādākiem manevriem otru pusi iebaidīt. Skaidrs ir tas, ka spraigums sasniedzis tik augstu pakāpi, kas nevar vairs pārāk ilgi turpināties. Jānāk atslābumam vai arī jāseko eksplozijai, lai arī negribētos piekrist kādreiz skolas grāmatās lasītai teorijai, ka „stāvoklis bija tiktāl sasprindzinājies, ka karš kļuva neizbēgams".

Nekādā stāvoklī karš nerodas pats no sevis, tas nav ne viesulvētra, ne kalna nogruvums, kas neatkarīgs no cilvēka gribas. Vienmēr tā tomēr ir viena vai vairāku cilvēku griba, kas, izmantojot radušos sasprindzinājumu, izraisa karu, lai pēc tam eventuāli taisnotos, ka „stāvoklis padarīja to nenovēršamu".

Vai tagad ir cilvēki, kas apzinīgi gribētu karu izraisīt, tas atkal ir viens no lielajiem jautājumiem, uz ko nevar atbildēt. Jādomā, ka tādu katrā ziņā būs ļoti maz, bet jāpiekrīt gan tam, ka, ja tādi būtu, tad apstākļi tā sarežģījušies, ka viņu gribas reālizēšana atvieglināta. Voltera Lipmana vārdiem runājot: „Spēli vairs nespēlē ar runām, ar iespaidu, ar žestiem, ar idejām, ar papīra garantijām un ar potenciālu spēku. Tagad tā jāsāk spēlēt ar reālu spēku, ar ieročiem, kas jau noliktavās, ar rezervēm, kas jau apmācītas, ar nopietnām aliansēm un territorijās, kuŗas sarga nopietni un stingri. Jo, kad drīzumā pienāks izšķiršanās laiks, tad par kaŗa risku un iespējamiem ieguviem vairs nespriedīs ne ideologi, ne politiķi, ne diplomāti, bet gan militārās autoritātes Maskavā, Londonā, Parīzē un Vašingtonā."

Diemžēl, tā šķiet koncentrēti izteikta patiesība par šīsdienas stāvokli. Bet tomēr arī Lipmans nevar pateikt skaidru atbildi visas pasaules izmisuma pilnajam jautājumam — Vai būs karš? Vēl atliek cerēt un ticēt, ka lielajā pokera spēlē iestāsies atslābums. Rietumu rokās ir dažas mums zināmas stipras trumpas. „Daily Mail" šo stāvokli definē šādi: „Mēs ticam, ka šis gads un nākošais būs kritiskais periods tāpēc, ka, ja komūnisti grib sasniegt savus mērķus, viņiem jārīkojas iekāms Maršala plāns pagūst iedarboties. Ja viņi to nepagūs, tad labklājības atzelšana sakaus komūnismu visā pasaulē. Bez tam mēs ticam, ka Eiropas rietumu valstis, arvien ciešāk sakļaudamās un balstīdamās uz ASV palīdzību, veidos stiprāku pretsvaru komūnismam."

Griba to darīt pēdējā laikā nav noliedzama, jo rietumi, šķiet, atzinuši patiesību prezidenta Trumena vārdos: „Ir laiki pasaules vēsturē, kad ir daudz gudrāk rīkoties nekā vilcināties. Mums jābūt gataviem samaksāt cenu, ko maksā miers, pretējā gadījumā mums neizbēgami būs jāmaksā kaŗa cena."

A. Lp.

Gaida cīņas sākšanos ap DP. likumdošanu ASV kongresā

Tagad, pēc Eiropas jaunuzbūves programmas un citu svarīgu likumu pieņemšanas ASV kongresā, republikāņu vadītāji par nākošo svarīgāko kongresa uzdevumu uzskata likumdošanas aktu Eiropas pārvietoto personu ielaišanai. Par to skaitu amerikāņu presē lasīti visdažādākie minējumi, bet pēc dažiem oficiāliem vērtējumiem Vācijas, Austrijas un Italijas DP nometnēs un ārpus tām gaida 1.323.000 personu. Pēc dažu novērotāju domām, jau šonedēļ sagaidāma cīņas iedegšanās abās kongresa palātās — Senātā un Tautas pārstāvju namā — par un pret DP likumdošanu.

„New York Times" līdzstrādnieks Viljems Vaits to apzīmē par visai īpatnu un sarežģītu problēmu, kur nav runa tikai par vienkāršu izšķiršanos „jā" vai „nē", jo tai esot vismaz trīs dažādas puses. [illegible] esot tas viedoklis, ko pārstāv abu palātu tieslietu komisiju vadītājas personas. Tas aizstāv viedokli, ka ASV būtu jādod patvērums un drošība zināmam skaitam Eiropas bēgļu. Bet zināma minoritāte, sevišķi senātā, ir opozicijā pret šiem projektiem, jo atzīst tos par šauriem un nepietiekamiem. Šī opozicija iesniedzas dziļi abās amerikāņu partijās, un tās priekšgalā ir divi tieslietu komisijas locekļi — Kentakijas republikāņu senātors Kupers un Rodailendas demokratu senātors Mak Grāts, kas ir demokratu partijas priekšsēdis. Viņus atbalsta arī daļa senātoru ārpus minētās komisijas.

Bez tam abās palātās ir grupas ar pagaidām vēl nenoteiktu spēku samēru, kas ar vislielāko noteiktību nostājas pret jebkādu likumdošanu DP labā. Tā kā arī DP atbalstītāju vidū pastāv nevienprātība, tad šīs krasās opozicijas taktiskā nozīme ir diezgan liela. Argumenti par liberālu DP jautājuma kārtošanu ir tradicionālie: ASV pašas ir ieceļotāju uzceltas un savas platības un saimnieciskā stāvokļa dēļ ne vien spēj, bet tām arī ir vēsturisks pienākums šai lietā ko jūtamu darīt. Visbiežāk dzirdamie pretargumenti ir pastāvošas dzīvokļu un tamlīdzīgas grūtības un nepieciešamība pašreizējā starptautiskajā situācijā veicināt iedzīvotāju sastāva viengabalainību. Bez tam vairāk gan privāti norāda uz neuzticību pret ārzemniekiem, bailēm no politiskiem sarežģījumiem u. taml.

Senāta vairākuma likumprojekts, kuŗa galvenais autors ir Rietumvirdžinijas republikāņu senātors Reverkombs, paredz 100.000 DP ielaišanu 2 gados. Šis likumprojekts ar visiem tā ierobežojumiem, kas gan daļēji, bet tikai daļēji, nāk par labu baltiešiem, jau vispār pazīstams. Ierobežoti ieceļotāju arodi un nodarbināšanas iespējas, tie šķiroti pēc izcelšanās zemēm, tiem noteikta stingra rakstura, dzīves gaitu un tiesīguma pārbaude, bez tam viņu ielaišana saistīta vēl ar citiem priekšnosacījumiem. Pret dažiem no šiem ierobežojumiem asi nostājušies Kupers un Mak Grāts. Kupers nostājas galvenokārt pret ierobežojumiem, kas nāk par labu baltiešiem, bet nelabvēlīgi citiem, bet Mak Grāts uzsver grūtos dzīvokļu un darba apstākļus.

Tautas pārstāvju namā ir izredzes paplašinātajā Reverkomba projekta versijai par 200.000 DP ielaišanu un ar mazāk ierobežojumiem. Pašreiz ir pavisam grūti paredzēt, kā jautājums varētu attīstīties, raksta „New York Times", bet ir daudz atkārāšoties no tā, kāds viedoklis debatēs būs republikāņu vadītājiem nacionālos jautājumos — senātoram Taftam, Tautas pārstāvju nama priekšsēdim Martinam un deputātam Hallekam. Bez tam svarīga būs arī daudzu ietekmīgu dienvidu štatu demokratu nostāja, jo dienvidos imigrācijas lietās allaž valdījuši ļoti rezervēti uzskati.

Tomēr „kungi viņā pusē" visi runā, bet nekā nedara. Bet nav jāaizmirst, ka „kungi viņā pusē" visi nedomā vienādi un, otrkārt, tie nevēlas darīt neko tādu, ko neakceptētu amerikāņu tauta. Bet amerikāņu tautā par DP pastāv ļoti dažādas domas. Te nonākam pie „medaļas otrās puses". To lai raksturo sekojošā lasītāja vēstule laikrakstā „Boston Traveler", kuras autors parakstam izvēlējies raksturīgo pretenciozo pseidonīmu „Veselais saprāts".

„Ieteikumi ielaist lielā skaitā eiropiešus prasa no ikviena no mums nopietnu apsvēršanu, jo šāds iedzīvotāju pieplūdums varētu ietekmēt amerikāņu pilsoņu pirmtiesības. Ja pašreizējā dzīvokļu krizes situācijā šīs zemes ļaudis dzīvo labdarības iestādēs un pat vistu kūtīs, kur tad ir dzīvokļi, kuŗus varētu nodot aizstāvētajiem eiropiešiem? Ja tādi ir, kāpēc tos tagad nepiedāvā izmisušiem amerikāņu pilsoņiem — nodokļu makstātājiem, kas ar saviem ienākumiem atbalsta savus tautiešus? Ja mūsu pašu cilvēkiem bieži trūkst pašā nepieciešamākā dzīvei, kas tad sagādās pārtiku šiem eiropiešiem?"

„Vai šie ļaudis nepakalpotu savai zemei vairāk, palikdami kaŗa sagrautajā Eiropā un palīdzēdami tur uzlabot apstākļus," tālāk jautā vēstules autors. Arī ķīnieši un indieši ciešot, bet vai tādēļ kāds ieteicot tiem plaši atvērt ASV durvis?

Cits jautājums, cik dibināti vai apstrīdami ir šī „Veselā saprāta" argumenti un secinājumi, bet tā nu reiz ir „medaļas otrā puse".

NHT

Citur strādā, citur līksmo

Mazāko nometņu pārstāvji Lejassaksijas nometņu kultūras nozaŗu vadītāju sanāksmē Hanoverā ziņoja, ka nespēj vairs samaksāt honorārus māksliniekiem, un lūdza, lai mākslinieku turnejas izkārto apgabalu komitejas. Oldenburgas novadā angļu komandieris apķīlājis kāda koncerta ienākumus. Daudz var panākt ar pašdarbību: nelielajā Rotenburgas nometnē latviešu un lietuviešu kopīgi rīkotajā loterijā skolu vajadzībām iegūts RM 6000.— Turpat ik nedēļas bērniem izrāda labas mācības filmas. Bevernas Cerības nometnē vecs šķūnis pašu spēkiem pārvērsts koncertzālē. Tā tomēr nav visur. Dažās vietās dzīvo it jautri. To liecināja arī kāds kultūras nozares vadītājs, kas pat sanāksmē ieradās „kunga prātā".

Sanāksmē, kuŗu vadīja J. Bračs, atzina, ka jāvēlas grāmatu vērtēšanas komisijas rosīgāka darbība. Pret nevērīgo literātūru sevišķi vēršas prāv. Bečs. Komp. V. Ozoliņš ierosināja, ka arī Lejassaksijas apgabalā šovasar rīkojami dziesmu svētki.

N. Krams

Garīdznieku atzinumi par emigrācijas politiku

No 13. līdz 15. aprīlim Ebingenā notika franču joslas dažādu tautību konfesiju garīdznieku sanāksme. Konferenci vadīja mācītājs Levijs A. Brovns, kas, pats būdams ASV pilsonis, vairāk kā 20 gadus par misionāru strādājis Beļģijas Kongo, kur nākošā vasarā atkal atgriezīšoties. Jauki iekārtotajā YMCAs namā viņš arī konferenci atklāja. Par YMCA/YWCA sadarbību ar baznīcu referēja YMCAs darbinieki Malolepšijs un Nurmets. Interesants bija paša konferences vadītāja referāts par darbu Beļģijas Kongo. Gan stāstot, gan ar gaismas skatiem illustrējot, klausītāji tika ievesti turienes iezemiešu īpatnējā, bet tomēr dziļi godīgajā dzīvē.

Konferences dalībnieki, apspriežoties gan kopēji, gan arī pa konfesijām, vienojās par vairākiem atzinumiem. To vidū būtu minams, ka līdzšinējā emigrācijas politika, kas izšķir ģimenes, dragā tikumību. Daudzi DP, atrazdamies izmisuma stāvoklī, atstāj savas ģimenes cerībā, ka pēc dažiem mēnešiem izdosies būt atkal ar tām kopā. Bet daudzi tēvi, kas tā aizbraukuši, gaida jau uz savām ģimenēm veselu gadu. Tāpat nav atzīstams, ka no ģimenes emigrācijai izrauj vēl nenobriedušus jauniešus, kas, atstādami ģimenes aizvēju un skolu, bieži nonāk uz slidena ceļa. Par reliģisko dzīvi ārdošu apstākli atzina to, ka emigrācijas zemju vadības nesekmē, bet bieži pat rīkojas pret to, ka emigranti varētu noklausīties Dieva vārdus savā valodā, kas reliģiskā pārdzīvojuma dziļumam ir ļoti nozīmīgi. Emigrācija domāta, lai glābtu DP, bet ja notiek ētiskās un reliģiskās dzīves līmeņa pazemināšana, tad ir panākta nevis glābšana, bet iznīcināšana.

No latviešu mācītājiem konferencē piedalījās prof. L. Bērziņš, A. Piebalgs un Ed. Putniņš. Konference turpinājās 3 dienas.

Visas pasaules katoļu studenti uzklausa mūsu likteni

PAX ROMANA KONFERENCE BEĻĢIJĀ

Vispasaules katoļu studentu organizācijas Pax Romana konferencē ar angļu katolu studentu savienības gādību piedalījās arī nesen nodibinātās latviešu katoļu studentu vienības Lielbritanijā pārstāvis Ad. Sprūdžs, kas pašreiz ir Eiropas brīvprātīgais strādnieks Anglijā. Pax Romana apvieno 70 katoļu studentu organizācijas un konferencē Beļģijas universitātes pilsētā Louvainā no 30. marta — 3. apr. ieradās 23 valstu 160 delegātu. Ar LCK piešķirtajiem līdzekļiem no Vācijas konferencē bija sagādāti ievērojami informācijas materiāli par mums

Ārpus darba kārtības latviešu pārstāvim 6 minūtes deva iespēju runāt par DP studentu stāvokli. Ziņojums ietvēra arī Baltijas valstu traģisko likteni, DP studentu grūtības, bēdīgās emigrācijas iespējas un lūgumu sniegt iespējamo palīdzību. Runātājs izpelnījās konferences dalībnieku simpatijas un palīdzības gribas apliecinājumus.

Konferences pamattema bija katoļu gara darbinieku aktīva līdzdalība misionāru darbā. Šī sanāksme uzskatāma par ievadījumu lielam gadskārtējam Pax Romana kongresam Špā, arī Beļģijā. Tad darba kārtībā paredzēts jautājums par efektīvu palīdzību DP studentiem. Piedalīsies arī latviešu katoļu studentu pārstāvji.

Ad. Mārzems

Nometņu dzīve

MINCHENES IRO apgabala vienība piesūtījusi rakstu Bavārijas apg. latv. komitejai, kuŗā lūdz Rozenheimā, Bad-Telcā, Miesbachā, Bad Aiblingā, Vaserburgā, Mīldorfā, Altētingā un apkārtnē dzīvojošos latviešu pārstāvjus nodibināt sakarus ar apgabala IRO pārvietošanas virsnieku De Hānu (Pionierkaserne, Rosenheimā), lai kopīgi pārrunātu jautājumu par privātdzīvojošo DP reģistrāciju.

DP pēc 16. aprīļa vairs nedrīkst būt nekāda ārzemju valūta. Ar amerikāņu militāro iestāžu starpniecību tā līdz 15. apr. bija jānogulda vācu bankās. Visus DP, kam būs ārzemju valūta, stingri sodīs. Amerikāņu iestādes atkārtoti aizrāda, ka, aizbraucot no Vācijas, bankās ieguldīto valūtu varēs saņemt atpakaļ.

AUSTRIJAS apgabala latviešu komitejas vicepriekšsēdis R. Kalniņš aizbraucis uz Kanādu. Viņa vietā vicepriekšsēža amatu pildīs komitejas līdzšinējais sekretārs K. Avens. Par Austrijas latviešu skolu inspektoru izraudzīts V. Rollis, bet Austrijas latviešu pārstāve Baltijas sieviešu centrālajā padomē būs Klāra Vītola.

VALKAS nometnes pareizticīgie tautieši rosīgi veido savas draudzes dzīvi. Baznīcas iekārtošanā daudz nopelnu draudzes pr-kam E. Circeniin un sieviešu komitejas priekšniecei O. Auziņai. A. Panteļejevs nodibinājis nelielu kori un darinājis skaistus dievnama piederumus.

ZALCBURGAS kapos atklāta piemiņas plāksne Austrijā mirušajam L.K.O.K. Kārlim Sūnam.

E. Stīpnieks pārņem LKPP vadību

Latviešu kaŗavīru palīdzības pārvaldes jaunievelētais priekšsēdis Eduards Stīpnieks 14. ap. pārņēmis bij. kaŗavīru aprūpes vadību, vienlaicīgi uzņemoties tiešo aprūpi amerikāņu, franču un Austrijas rietumu joslās. Kases stāvoklis minētajiem aprūpes apgabaliem pārņemšanas dienā bija RM 9.208,97 skaidrā naudā, bet mantās — 84 kg vilnas, 74 kg pakulu, 4,4 kg linu diegu un 16672 dažādas grāmatas.

LKPP pateicas bij. priekšsēdim J. Goldmanim, LSK priekšsēdim R. Liepiņam un visiem citiem, kas pūlējušies, lai kaut daļēji mazinātu mūsu kaŗā vissmagāk skārto tautiešu ciešanas. Norādot uz ļoti ierobežotajiem LKPP materiālajiem līdzekļiem un ik dienas pieaugošām nepieciešamībām, LKPP uzaicina tautiešus ar jo lielāku atsaucību morāliski un materiāli atbalstīt LKPP darbu.

Farmaceiti apvienojas biedrībā

Latviešu farmaceiti 18. apr. Eslingenā pārrunāja savas pašreizējās darba iespējas emigrācijā un nodibināja Latviešu farmaceitu biedrību. Baltijas universitātē Pinebergā farmaciju studē 24 latvieši, bet Tībingenas un Karlsrues universitātēs ir vairāki doktorandi. Sanāksmes dalībnieki noklausījās zinātniskus referātus. Vienā no tiem mag. pharm. J. Apinis citu zemju farmacijas preparātus salīdzināja ar Latvijas ražojumiem.

Ko fotografē pirmo

„Viss redzētais ir ļoti jauks, bet esiet reālisti, lai jūs varētu nopelnīt sev iztiku ASV" — 16. aprīlī DP starptautiskās izstādes latviešu nometnes viesu grāmatā ierakstījis kāds augstāks amerikāņu armijas virsnieks. Tanī pašā dienā izstādē ieradās IRO galvenā štāba informācijas daļas referente Tomsone ar fotografu. Protams, mūsu daiļamatnieku darinājumi guvu cildinošu atzinību un apbrīnu, bet . . . Tomsones norīkots, fotografs vispirms „nemirstīgus" padarīja Ansbachas nometnē ražotos aluminija traukus. Uzņēmumus un aprakstu par izstādi Tomsone sūtīs ASV laikrakstiem. DP, kas no lidmašīnu lūžņiem prot pagatavot aluminija katliņus, amerikāņiem interesē vairāk, nekā vislabākais intersiju meistars. To mēs bieži aizmirstam. Vai nebūtu lietderīgi reiz rīkot plašāku izstādi, lai parādītu, ka bez saktām, gredzeniem un šķīvjiem protam arī ko citu, praktiskāku, ar ko ceram nopelnīt sev iztiku ASV vai citur?

H. M.

VĒSTULES REDAKCIJAI

V. Dadzis, Getingenā

PĀRDODAMAS ISTABAS

Nav tiesa, ka DP nekas nepieder. Esmu pārliecinājies, ka vienai daļai še pieder pat nekustami īpašumi — tās istabas, kurās viņi nometnē līdz šim dzīvojuši.

Ja tas tā nebūtu, kā tad citādi būtu izskaidrojams fakts, ka viens otrs tautietis, aizbraukdams uz Kanādu, Austrāliju vai Angliju un nometnes istabu atstādams, no nākošā tās iemītnieka pieprasa atkāpšanās naudu? Ja tas tā notiktu ar nometnes komitejas vidūtājību, tad es to saprastu tā, ka varbūt ir runa par izdarīto remontu atmaksu, bet še ir runa par tiešu piedāvājumu: „Vai nevēlaties manu istabu? Maksā tik un tik." Zināms, var jau domāt arī tā, ka aizbraucējiem, kas visnotaļ ir spēcīgāki, nebūtu jācenšas pēc iespējas vairāk „izspiest" no vājākajiem palicējiem. Jeb tā būtu tā solītā šo aizbraucēju palīdzība Vācijā palikušajiem?

...u atzinumi ...ijas politiku

...lība misionāru darbā. Šī sanāksme uzskatāma par ievadījumu lielam gadskārtējam Pax Romana kongresam Špā, arī Beļģijā. Tad darba kārtībā paredzēts jautājums par efektīvu palīdzību DP studentiem. Piedalīsies arī latviešu katoļu studentu pārstāvji.

Ad. Mārzems

E. Stīpnieks pārņem LKPP vadību

Latviešu karavīru palīdzības pārvaldes jaunievelētais priekšsēdis Eduards Stīpnieks 14. ap. pārņēmis bij. karavīru aprūpes vadību, vienlaicīgi uzņemoties tiešo aprūpi amerikāņu, franču un Austrijas rietumu joslās. Kases stāvoklis minētajiem aprūpes apgabaliem pārņemšanas dienā bija RM 9.208,97 skaidrā naudā, bet mantās — 84 kg vilnas, 74 kg pakulu, 4,4 kg linu diegu un 16672 dažādas grāmatas.

LKPP pateicas bij. priekšsēdim J. Goldmanim, LSK priekšsēdim P. Liepiņam un visiem citiem, kas pūlējušies, lai kaut daļēji mazinātu mūsu karā vissmagāk skārto tautiešu ciešanas. Norādot uz ļoti ierobežotajiem LKPP materiālajiem līdzekļiem un ik dienas pieaugošām nepieciešamībām, LKPP uzaicina tautiešus ar jo lielāku atsaucību morāliski un materiāli atbalstīt LKPP darbu.

Farmaceiti apvienojas biedrībā

Latviešu farmaceiti 18. apr. Eslingenā pārrunāja savas pašreizējās darba iespējas emigrācijā un nodibināja Latviešu farmaceitu biedrību. Baltijas universitātē Pinebergā farmaciju studē 24 latvieši, bet Tībingenas un Karlsrues universitātēs vairāki doktorandi. Sanāksmes dalībnieki noklausījās zinātniskus referātus. Vienā no tiem mag. pharm. J. Apinis citu zemju farmacijas preparātus salīdzināja ar Latvijas ražojumiem.

Ko fotografē pirmo

„Viss redzētais ir ļoti jauks, bet esiet reālisti, lai jūs varētu nopelnīt sev iztiku ASV" — 16. aprīlī ... starptautiskās izstādes latviešu nometnes viesu grāmatā ierakstīja kāds augstāks amerikāņu armijas virsnieks. Tanī pašā dienā izstādē ieradās IRO galvenā štāba informācijas daļas referente Tomsone ar fotografu. Protams, mūsu daiļamatnieku darinājumi guvu cildinošu atzinību un apbrīnu, bet . . . Tomsones norīkots, fotografs vispirms „nemirstīgus" padarīja Ansbachas nometnē ražotos aluminija traukus. Uzņēmumus un aprakstu par izstādi Tomsone sūtīs ASV laikrakstiem. DP, kas no lidmašīnu lūžņiem prot pagatavot aluminija katliņus, amerikāņiem interesē vairāk, nekā vislabākais intersiju meistars. To mēs bieži aizmirstam. Vai nebūtu lietderīgi reiz rīkot plašāku izstādi, kas parādītu, ka bez saktām, gredzeniem un šķīvjiem protam arī ko citu praktiskāku, ar ko ceram nopelnīt sev iztiku ASV vai citur?

H. M.

VĒSTULES REDAKCIJAI

V. Dadzis, Getingenā

PĀRDODAMAS ISTABAS

Nav tiesa, ka DP nekas nepieder. Esmu pārliecinājies, ka vienai daļai še pieder pat nekustāmi īpašumi — tās istabas, kurās viņi nometnē līdz šim dzīvojuši.

Ja tas tā nebūtu, kā tad citādi būtu izskaidrojams fakts, ka viens otrs tautietis, aizbraukdams uz Kanādu, Austrāliju vai Angliju un nometnes istabu atstādams, no nākošā tās iemītnieka pieprasa atkāpšanās naudu? Ja tas tā notiktu ar nometnes komitejas vidutājību, tad to saprastu tā, ka varbūt ir runa par izdarīto remontu atmaksu, bet ...runa par tiešu piedāvājumu: „Maksā, ... nevēlaties manu istabu? Maksā un tik." Zināms, var jau domāt tā, ka aizbraucējiem, kas visnotaļ spēcīgāki, nebūtu jācenšas pēc spējas vairāk „izspiest" no vājājiem palicējiem. Jeb tā būtu ... lītā šo aizbraucēju palīdzība Vācijā palikušajiem?

Čechoslovakijā sociāldemokrati apvienojas ar komūnistiem

ČECHU POLITIĶI TRIMDĀ UZSĀKS CĪŅU PAR DEMOKRATIJAS ATJAUNOŠANU DZIMTENĒ

Čechoslovakijas sociāldemokratu un komūnistu partija kopīgā komunikē sestdien paziņoja, ka abas partijas nolēmušas apvienoties, jo tāda esot tautas griba. Svinīgā oficiālā apvienošanās notikšot pēc parlamenta vēlēšanām, kas atliktas uz 30. maiju. Sociāldemokratu līderis rūpniecības ministrs Firlingers uzsvēris, ka šim lēmumam būšot vēsturiska un starptautiska nozīme. Sociāldemokratiem kā līdz šim spēcīgākajai partijai būšot dabisks pamats dot apvienotajai partijai idejisko un organizātorisko bazi.

Čechoslovakijas aizsardzības ministrs ģenerālis Svoboda paskaidrojis, ka valsts stratēģiskais stāvoklis uzlabojies ar Polijas robežu atbīdīšanu līdz Oderai. Ar to sašaurinājusies Čechoslovakijas robeža ar Vāciju, bet pagarinājusies robeža ar slavu kaimiņu Poliju. Tādēļ Čechoslovakija aizstāvēšot šādu robežu nokārtojumu.

Četru Čechoslovakijas politisko partiju pārstāvji trimdā apspriedē Londonā nolēma uzsākt cīņu par demokratijas atjaunošanu savā dzimtenē. Agrākais slovaku nacionālās padomes priekšsēdētājs Dr. Letrichs Ņujorkā paskaidroja, ka lielā un ļoti stiprā pagrīdes kustība Čechoslovakijā jau palīdzējusi izbēgt 3000 pretkomūnistiem un arī viņam pašam. Hesenē novietoti jau pāri par 1000 bēgļu no Čechoslovakijas, un 60 pieteikušies darbam Francijā. Čechu ierēdņi uzsākuši sarunas ar amerikāņu vēstniecību Prāgā par transporta lidmašīnas atgūšanu, kas nesen nosēdās Minchenes tuvumā. Pēc oficiāliem čechu paskaidrojumiem, daļai no lidmašīnas pasažieriem, kas atgriezušies Čechoslovakijā, būšot jāstājas tiesas priekšā. Vairums pasažieru, kā zināms, vēlējās palikt Vācijā. No Prāgas ziņo, ka drošības policija esot apcietinājusi pirmās pagrīdes avīzes izdevēju, kura vārdu neizpauž. Vācijas amerikāņu joslā ieradies agrākais Prāgas prefekts. Kopš dažām dienām no Berlīnes pazudis Čechoslovakijas tirdzniecības delegācijas vadītājs ar visu ģimeni. Domā, ka viņš no Berlīnes devies uz Vācijas rietumu joslām.

BBC, NYHT

Vai Palestīnas žīdi saņem slepenus ieroču sūtījumus no Čechoslovakijas

UN ievadīja ārkārtējo kopsapulci, kas, paredzams, 6 nedēļas spriedīs par Palestīnas problēmu, ar jaunu aicinājumu žīdiem un arabiem noslēgt pamieru. Drošības padome sestdienas rītā pie sēdes, kas bija bez pārtraukuma turpinājusies visu nakti, ar 9 pret 0 balsīm pieņēma 6 pantos ietvertus pamiera noteikumus Palestīnai.

Palestīnā tikmēr kara darbība no jauna pieņēmusies asumā. Žīdi sākuši plašāka apmēra kaujas akciju pret arabiem. Ziemeļpalestīnā žīdi ielenkuši lielākus arabu spēkus un apgalvo, ka šie arabi, kas ienākuši Palestīnā no kaimiņvalstīm, ciešot ļoti smagus zaudējumus. „Jewish Agency" pārstāvji apgalvo, ka arabu sakāve Ziemeļpalestīnā esot tik pamatīga, ka arabu valstis plānojot regulāra karaspēka norīkošanu uz šiem apgabaliem, lai vispār saglabātu arabu stāvokli. Žīdu pārstāvji, kas vispār runā lepnu valodu, piebilduši, ka tomēr arī no regulāra arabu valstu karaspēka viņi nebaidītos.

Kāds Anglijas ārlietu ministrijas pārstāvis Londonā paskaidrojis, ka angļiem jau ilgāku laiku bijušas ziņas par to, ka žīdi saņem slepenus ieroču sūtījumus no Čechoslovakijas. Nesen esot ziņots, ka ieroči izvesti no Čechoslovakijas uz Palestīnu ar lidmašīnu.

NYHT, DM

Konvencija parakstīta

16 Maršala plāna valstu pārstāvji sestdien Parīzē parakstīja konvenciju par Eiropas valstu saimniecisko sadarbību un ievēlēja vadītājus sadarbības organizācijas iestādēm. Par Eiropas valstu sadarbības padomes priekšsēdētāju kļuva Beļģijas ārlietu ministrs Spāks, par izpildkomitejas priekšsēdi Anglijas ārlietu ministrijas tirdzniecības daļas direktors Hols Pačs, bet par organizācijas ģenerālsekretāru — 36 gadu vecais franču saimniecības speciālists Marjolins.

Tai pašā laikā Parīzē notika arī 5 Rietumpakta valstu apspriedes, kurās nolēma dibināt pastāvīgu vadības organizāciju ar sēdekli Londonā.

Ko stāsta Beļģijā iecelojušie DP

IRO sagatavošanas komisija Bad-Kisingenā mūs informē, ka Beļģijā iecelojušos DP apmeklējusi baznīcas organizācijas Church World Service darbiniece, DP nometnes Ambergā labklājības ierēdne Helena Nacholinska. Viņa stāsta, ka iecelojušie Beļģijā drīz zaudējuši savu DP izskatu, un iespaids bijis tāds, ka visi ir laimīgi par to, ka DP laiks viņiem aiz muguras.

Kāda sieviete vidējos gados, neprazdama franciski, sākumā Beļģijā jutusies ļoti vientuļa un nelaimīga. Kad viņa kādu svētdienas vakaru vienā apmeklējusi baznīcu, pēc dievkalpojuma viņai tuvojušās divas beļģietes, uzaicinājušas uz savām mājām un vēlāk palīdzējušas iemācīties franciski. Tagad iecelotāja jūtot, ka atradusi īstu mājvietu, un gribot iegūt Beļģijas pavalstniecību. Arī viņas vīrs, ogļracis, izteicies, ka ar jauno dzīvi esot apmierināts.

Kāds jauns vīrietis Nacholinskai izteicies, ka steidzami gribot pārvest uz Beļģiju savu līgavu, jo vecpuiša dzīve iznākot par dārgu: ēdiens, apmazgāšana un aplāpīšana. Izdevīgāk esot būt precētam, un sievas uzturēšanai viņš nopelnot diezgan.

Pēc IRO informācijas, 16. aprīlī no Štutgartes uz Marseļu devušies ap 400 amerikāņu joslas DP, izceļošanai uz Venecuelu. Tas ir trešais lielais transports uz Venecuelu, uz kurieni pavisam izceļojuši pāri par 1500 amerikāņu joslas DP. Venecuela ir viena no nedaudzajām valstīm, kas uzņem ģimenes, un arī pēdējā transportā ir 190 ģimeņu, kas nodarbosies galvenokārt lauksaimniecībā.

Štutgartes pulcēšanās nometnē sākusies arī 2850 DP izraudzīšana darbam Austrālijā. Šī kvote sadalīta starp Štutgartes un Minchenes apgabalu, no kuriem katrs var pieņemt 600 vīriešu un 325 sievietes, bet atlikumu dos Frankfurte. Austrālijas komisija vispirms pieņems izceļotājus Štutgartes apgabalā, pēc tam 28. aprīlī Bucbachas pulcēšanās nometnē pārbaudīs Frankfurtes apgabala kandidātus un beidzot darbosies Minchenē. Vīriešiem piedāvā darbu dzelzceļu un citās būvēs un ogļraktuvēs, bet sievietēm — mājsaimniecībā; bez tam darbu sola mācītām māsām un palīgmāsām. Visos darbos priekšroka apmācītiem vai pusapmācītiem vieniniekiem.

IRO

Videvuds Kļava

Salda balss

Kāda maiga, salda balss
Manu ausi glāsta klusi:
„Skaists ir visu lietu gals!

Gala tiecas esme visa:
Vēja norimšana svēta,
Laimes pilna dienu dzisa.

Puķes vīstot smaržo saldi,
Atnāk sevī atpakaļ
Visas gaitas, visi maldi.

Tumsas bezgalā stingst telpa.
Klāt ir nāves brīnums kluss
Iznīcības skurbā elpa."

Izdziest skats un noreibst balss,
Manu ausi glāstīdama:
„Skaists ir visu lietu gals!"

„Latvijas" prēmiju saņem četri autori

„Latvijas" apgāds asignēja RM 6000.— to latviešu oriģināldarbu prēmēšanai, kas iespiesti mūsu laikrakstā vai nodoti redakcijai laikā no pag. gada 15. oktobra līdz š. g. 15. aprīlim. Vienu prēmiju RM. 3000.— apgāds bija paredzējis par prozas darbu un otru, arī RM. 3000.— par dzejoli. Prēmējamo darbu izvēli redakcija nodeva žūrijas komisijai, ko izraudzīja paši Latvijas lasītāji. Komisijā darbojās E. Aistars, V. Baltiņa-Bērziņa, J. Jaunsudrabiņš, J. Kadilis un J. Rudzītis.

Komisijas sēde, kurā piedalījās visi žūrijas locekļi, izņemot J. Jaunsudrabiņu, kas savu atzinumu bija piesūtījis ar rakstu, ir atzinusi, ka prēmijām paredzētā summa sadalāma līdzīgās daļās četriem autoriem, un proti:

Aīdai Niedrai par noveli Čigāniete RM 1500.—.

Knutam Lesiņam par stāstu Ziemsvētki tēva mājās — RM 1500.—.

Zinaīdai Lazdai par dzejoli Māsiņa (Latvijas p. g. 18. nov. num.) RM 1500.—.

Andrējam Eglītim par dzejoli Maniem brāļiem trimdiniekiem (Latvijas š. g. 6. febr. num.) RM 1500.—

Komisijas lēmums radies pēc vispusīgiem apsvērumiem, atzinīgi izvērtējot gan prēmēto darbu stilistiskās vērtības, gan vielas oriģinālitāti, nacionālā ziņā iezīmīgas darbu pamatdomas, noskaņu un tēlojuma plastiskumu.

Redakcija no savas puses pateicas komisijai par pūlēm prēmējamos darbus novērtējot un autoriem un lasītājiem par interesi pret šo pasākumu.

Austrālijas olas

JAUNS FEĻETONISTA, DRŪMĀ PIEDZĪVOJUMS BRITU SALĀS

Iepriekšējās vēstulēs stāstīju par savu šejienes ienaidnieku Nr. 1 — telefonu. Aizvakar atkal piedzīvoju uztraucošus mirkļus, un pilnīgi bez tālruņa palīdzības.

Kā parasti, sešos no rīta atvēru noliktavu un uz galda atradu šefa direktīvu angļu valodā. Nekavējoties uzsāku dokumenta atšifrēšanu. Pirmie trīs vārdi: „šodien brokastīm olas . . ." ļāvās viegli atšifrēties, bet tālāk sākās ķīļu raksti. Reizē ar mani noliktavā bija iebrucis virtuves personāls.

— Klusāk! — uzsaucu viņiem. — Ļaujiet koncentrēt garīgos spēkus: te viens vārds nav salasāms. Neesmu Šekspīrs. —

— Mēs nevaram gaidīt, kamēr atnāks Šekspīrs, — iebilda pavārs. — Brokastīm jābūt laikā.

Pavāram bija taisnība.

— Taisiet tās vaļā! — nokomandēju, rādīdams uz divām koka kastēm ar Austrālijas olām. Tās bija labas olas, kas ceļā no Austrālijas bija šķērsojušas ekvātoru un tomēr nebija pārvērtušās cāļos. Noskaitīju 600 olu un pavārs ar saviem palīgiem aiznesa tās uz virtuvi. Manā klātienē olas svinīgi iegremdēja katlā ar verdošu ūdeni. Atgriezos noliktavā, jo noslēpumainais vārds šefa zīmītē man nedeva mieru. Un tad, kad olas bija jau izvārītas, es dokumentu atšifrēju: „Šodien brokastīm olas neizsniegt." Es lēni atsēdos uz Austrālijas kastes.

— Finiš! — es izdvesu. — Spožas karjēras gala sākums . . .

Piecēlos un izgāju laukā, lai varētu iekampt dažas kubikcollas svaiga gaisa. Ēdamzālē caur logu rūtīm redzēju cilvēkus, kas ēda olas — olas, kas bija šķērsojušas ekvātoru, lai varētu pazudināt vienu brīnišķu cilvēku. Tai brīdī sajutu vajadzību izdzert kādu puspudelīti baldriānu pilienu. Gāju ambulances virzienā, bet pusceļā atcerējos, ka tur strādā mana sieva, un strauji mainīju kursu par 180 gradiem. Uz pacientiem, un sevišķi uz tādiem, kas nāca tik agrā rīta stundā, sieva neturēja labu prātu.

Atgriezies noliktavā, automatiski, bez entuziasma, pārbaudīju peļu slazdus. Konstatēju divas nosistas peles, bet tas mani neiepriecināja, jo divas vienkāršas pelītes nevarēja atsvērt 600 Austrālijas olu. Ārā jau dzirdēju šefa soļus un biju skaidrībā, ka izšķirošie mirkļi ar joni tuvojas. Atvērās durvis un noliktavā ienāca šefs.

— Olrait?

— N—jes, ser. Es noķēru divus mikimausus . . .

Un es parādīju šefam divas pelītes, klusībā nožēlodams, ka tās nav divas Āfrikas lauvas.

— Veri gud! Tenk ju!

— Un tad . . .

— Ko vēl?

— Izsniedzu brokastīm olas.

Bija iestājies klusums.

—Cik olas jūs izsniedzāt?

50 dučus, ser. — es atbildēju, izvairoties no astronomiskiem skaitļiem.

Atkal klusums. Klusumu pārtrauca šefs:

— Veri gud! Tenk ju! —

Tas vairs nebija akmens, kas novēlies no manas sirds: tā bija vesela lavīna! Brukušās lavīnas troksnī tomēr dzirdēju šefa vārdus, kurus viņš izrunāja īstā angļu mierā.

— Galu galā ir vienalga, vai olas apēd šodien vai rīt.

— Tā ir, ser! — es piebildu un ar mazu skumju pieskaņu balsī konstatēju:

— Agri vai vēlu cilvēks aprij visu.

Drūmais

Aleksandrs Liepa

KRISTAPA KALNAPAURA BĒRES

(3. turpinājums)

„Tā," teica Kalnapaurs un apmierinātu seju atzvēlās zārka spilvenā. „Tagad būs sprediķis! Kas gan tās par bērēm bez īsta un raudulīgi pamācīga sprediķa? Tas ir tas brīdis, kad jums visiem jāraud kā kultiem. Un to jau jūs mākat. To v i e n jūs mākat: tikt dzīvē uz priekšu ar šņukstiem un raudāšanu. Arī Dievam jūs ticat! Vismaz izliekaties, ka ticat, kaut paši varat saprast, cik aplami ticat, ka būtu kāds stiprāks, un tas, varens būdams, patiesi gribētu palīdzēt vājuļiem. Tāda lieta jau būtu pret visiem šīs pasaules likumiem. Un kāpēc tad viņš nepalīdz jums? Kāpēc tad nākat pie Kalnapaura, tiklīdz smilšu grauds iesprūdis kurpē?. Visi jūs tādi! Pat Anna lūdz Dievu, kad domājas nenovērota. Pat Anna — lepnā un nelokāmā. — Lai tad top sprediķots, ja sprediķi vajaga. Lai nāk mācītājs šurp! Esot jau tā, ka, ja labi nolūdz, var atkal darīt ko gribas — blēdīties, zagt . . ."

Ienāca teoloģijas students tērpies tādā kā ornātā, pats gandrīz grīļodamies un pārvērstu seju.

Mēs pārāk nebrīnījāmies, ka viņš klausīja Kalnapaura pavēlei, jo studenta tēvs, taisni dēla skolas dēļ, bija bagātniekam vairāk parādā nekā savā mūžā iespētu kārtīgi atmaksāt.

„Tā!" teica Kalnapaurs, kad students tuvojās zārkam. „Tā!"

Viņš atgūlās šķirstā un piemiedza acis, laikam gan mironi tēlodams, un, ja ņirga nesašķiebtu vaibstus ap muti, tad šis nekustīgais milzis ar zili pelēko seju patiesi atgādinātu mironi vai vēl drīzāk senu elku pielūdzēju kapakmeni, ko neveiklas rokas iztesušas no šķautņaina akmens bluķa.

Labu brīdi viņš tā gulēja un viss bija kluss. Students spieda piezīmju grāmatiņu abām rokām tik stipri, ka āda uz viņa pirkstu kauliņiem metās balta un caurspīdīga.

„Nu?" ņurdēja Kalnapaurs un, vienu aci pavēris, šķielēja uz studentu. „Nu?" viņš pēc brīža atkārtoja skaļāk un jau pacēla galvu. „Vai aizmirsi, par ko bija jāsprediķo?"

Students vairākkārt dziļi atelpoja, spiezdams grāmatiņu tā, ka rokas notrīcēja līdz pat elkoņiem.

„Varbūt mācītā rīklīte aizsērējusi?" it mīlīgi jautāja Kalnapaurs un pamāja, lai studentam pasniedz ko dzeramu.

Jauneklis arī pastiepa roku un satvēra kausu, bet tad, iekāms pacēla to pie mutes, brīdi sastinga, trieca trauku pret grīdu un iesaucās:

„Nē! Tā ir zaimošana!"

Viņš pagriezās un izmuka laukā.

Kalnapaurs, kā par brīnumu, nedusmojās.

„Es tevi vēl pazaimošu!" viņš, trekni iesmiedamies, nodūca un, pret sievu pagriezies, mīlīgi jautāja:

„Vai tu zini, Ann, par ko es viņam biju uzdevis sprediķot?"

Vīrs brīdi pagaidīja, pirms teica:

„Par sesto bausli, Anna. Par sesto! — TEV NEBŪS LAULĪBU PĀRKĀPT!"

Sārtums iesitās Annas vaigos, it kā vārdi būtu bijuši pliķis. Viņa griezās un gāja. Viesi šķīra ceļu kā rudzu lauks.

Kalnapaurs izliecās no zārka kā no šauras laiveles un ļoti uzmanīgi, gandrīz pastulbu skatienu sekoja visām viņas kustībām, kamēr aizvērās durvis.

Tad viņš apsviedās uz pretējo pusi un rupji sauca kalpotājam:

„Šnabi!"

Kausu, divus, trīs viņš iekampa vienu pēc otra, mirkli saduga kā aizšķērts maiss, tad sāka rēkt, lai iedzer visi, un, pats atkal iemezdams malku pēc malka, diriģēja plašām kustībām, lāgu lāgiem durdams pirkstu uz to viesu pusi, kas pēc viņa domām sekoja pavēlei gausi.

„Ho!" dārdēja namatēvs zārkā. „Ho! Tā kā iedzertu visi. Lai vai saput!"

Sveču liesmas liecās zemu jo zemu vēja pūsmās, ko radīja varenie roku vēzieni.

„Nāc šurp tu, sprediķo, Jāni! Zini, tādu dzērāja sprediķi . . . Ko?"

Piemanījos pie durvīm, kur izgāja Anna, un, kad iereibušais mācītāja atdarinātājs pārgrieztu balsi iesāka ķēmoties, nepamanīts izslīju laukā.

Tur viņa stāvēja tumsā, pieri pie loga stikla piespiedusi. Nezinu, vai viņa vispār juta, ka arī es ienāku istabā.

Neattapdams cita ko teikt, neveikli sacīju:

„Kundze, tie tikai dzēraja joki . . ."

Arī uz to Anna nereaģēja — vismaz tūlīt nē. Bet tad viņa piepeši pagriezās un, cieši klāt piestājusies, klusi, bet ar kaislīgu sparu ierunājās:

„Nav tiesa! Ticiet — nav tiesa! Bet cilvēks! Man vajadzīgs cilvēks! Arī es esmu cilvēks — gribu būt cilvēks, ne manta, ne daļa no īpašuma, dzīvokļa greznuma piekšmets, vāze, ko pacilā un atliek plauktā, suns, kam uzplikšina pa skaustu un tad sper ar kāju . . ."

Tikpat strauji kā iesākusi, viņa atkal apklusa un pēc brītiņa piebilda:

„Piedodiet! Kāpēc es to saku? Jums taču nav gar to nekādas daļas . . ."

Pēc mirkļa biju pie loga viens.

Viņa aizgāja, atkal stalta un itin kā mierīga, un man palika sajūta, ka nemaz nedrīkstu sekot šai dīvainajai sievietei, kas reizē pievilka un baidīja mani ar to ledus skaistumu, kas liek sirdij salēkties priekā par daiļumu un sarauties bailēs no iznīcības baiguma.

Atspiedu pieri pret loga stiklu un stāvēju tāpat, kā te pirms brīža bija stāvējusi Kalnapaura Anna.

* * *

Laikam aizdomājos stipri ilgi. Kad atgriezos, salonā troksnis bija kļuvis daudz skaļāks nekā iepriekš. Līdz ar tabakas dūmiem pagriestē viļņoja balsu dūkoņa, un reibums vijās ap viesu galvām kā zilganā pīpju migla ap divpadsmit svecēm.

Apsēdos pie kāda pazīstama attālākā kaktā.

„Kāpēc viņa nešķiras?"

„Nevar. Vienreiz jau mēģināja. Viņš paturētu bērnus."

Tukšas pudeles grabēdamas ripoja ap zārka kājām, viņs lipa parketa spraugās.

„Ho—o!" sauca Kalnapaurs un cēla glāzi tik augstu virs galvas, ka saturs izlija, slacīdams balto zīda līkautu. „Dzeriet, lampauši! Kalnapaurs dzīvs nav nekad slāpis, viņa bērēs nedrīkst slāpt vēl ne tik! Dzeriet mantu, ko jums dod Kristaps Krišа dēls Kalnapaurs! Nekā cita jau nemākat. Pat bēru runu neviens nespēj pateikt kā nākas. Pat to neviens nemāk pateikt, kas vienīgais pasakāms Kalnapaura bērēs: viņš bija kā lāča ķetna, viņa dusmas bija kā milna, kur krita, tur pajuka drumslas un putekļi! Kā dzirnas viņš bija — ko nokampa ciet, to saberza smalkāk par smalkākiem miltiem! Neviens! Neviens pats nav nesodīts aizstājies ceļā! Visus viņš saliecis ragā!!! — Uz to iedzeriet!"

Piedzērušais milzis cēla roku, kuras pirkstos degvīna glāzīte pazuda kā adata. Bet tūlīt viņš to atkal nolaida un jocīgi pārsteigts vēroja aptiekāru Ragaru.

Vecis, smailo kazas bārdiņu taisni pret Kalnapaura krūtīm pastiepis, salkani smīnēdams un savādi glūnīgām kustībām lēni slīja klāt zārkam.

„Vienu nē, Kristap! Vienu gan nē!" Vecis runāja mīlīgi un saldi. „Annu . . Annu tu neesi saliecis. . Nopircis gan, bet ne saliecis, Kristap . . ."

Balss bija pasmalka un vārga, bet vārdi itin kā sašķieba milža augumu zārkā. Ne tikai mēs, viesi — likās, ka pat telpa aiztur elpu.

Vai varenais saplosīs pārdrošnieku? Vecis tur stāvēja soli no šķirsta, kazas bārdu pastiepis, smīnīgiem vaibstiem.

Kristaps Kalnapaurs iedugа sevī.

Bet tad iesākās dancis ap zārku.

Nezin no kurienes viens ienesa lielu, tukšu koferi, sita to, taisīdams dobju, mežonīgu tam-tam mūziku. Otrs sacēla plaukstas kā zaķa ausis virs galvas un, ķēmīgi kājas sviezdams, sāka soļot ap zārku, tēlodams dzērvi uz slidena ledus. Garš kalsns jauneklis atplestām rokām metās uz grīdas, cēlās un atkal plaka kā arabs, kas, pret Meku pagriezies, pielūdz Allā. To darīdams, viņš gaudoja gari un griezīgi.

Vecais Ragars satvēra jaunāku vīru un grieza ap zārku tik ērmotu polku, ka smieklu dārds atsitās griestos.

Bundzinieks apstrādāja koferi aizvien straujākā ritmā, dejotāju kļuva arvien vairāk. Citi piebiedrojās gaudotājam. Drīz drānu vēdas ap šķirstu jau draudēja nopūst pusdegušās sveces.

(Turpmāk beigas)

Chronika

Rakstu serijas „Sabiedriskās zinātnes" pirmo burtnīcu — mag. jur. K. Vanaga Latvijas valsts satversme — uz rotātora pavairotu, izdevis L. Rumaka apgāds Valkā.

Iznākusi mēnešraksta Laiks 24. burtnīca. Saturā T. Zeltiņa, I. Leimanes, E. Kores, T. Tomsona, H. Kraujas, H. Moora, R. Gāles, A. Bērziņa, K. Dziļlejas, P. Jurēviča, V. Kārkliņa, O. Sprogeres, P. Ērmaņa un J. Krēsliņa darbi.

Vijolnieks Alfreds Zīverss ieradies Amerikas Savienotās Valstīs. 3. aprīlī viņš spēlēja koncertā Filadelfijā.

Aktieris Jānis Ģērmanis, kas līdz šim dzīvoja Rozenheimā, pārcēlies dzīvot uz Zviedriju pie dēla Stokholmā.

Šim numuram pievienotas 2 lapaspuses, kuras saņem ATPŪTAI pasūtinātāji.

Baltiešu basketbola un volejbola meistarsacīkstes Lībekā nenotiks

Latviešu, lietuviešu un igauņu sporta darbinieku sanāksmē Geislingenā noskaidrojās, ka paredzētās baltiešu meistarsacīkstes basketbolā un volejbolā Lībekā nenotiks, jo igauņu un lietuviešu izlases sportistu vairums dzīvo amerikāņu joslā un tie negrib mērot tālo ceļu uz Ziemeļvāciju. Iespējams, ka sacensības maija beigās risināsies Vircburgā. Noteikti arī jauni termiņi baltiešu jaunatnes sacensībām basketbolā: 18. apr. Šeinfeldas latvieši—lietuvieši, 2. maijā Kemptenes igauņi—lietuvieši un 9. maijā Vircburgas latvieši—igauņi. Igauņi jūnijā vēlas ar latviešiem sacensties boksā, bet lietuvieši ierosināja sacīkstes ar latviešiem maijā galda tenisā, jūnijā futbolā un jūlijā vieglatlētikā. Geislingenā šajās dienās notika baltiešu eksterns turnīrs galda tenisā. Piedalījās tikai pāris mūsu teicamāko spēlētāju. Latviešiem vislabāk sekmējās jauktā divspēlē, kur Atāla un Matisons ieguva 2. vietu, finālā 5 setos zaudējot lietuviešu pārim Rutelionienei un Ignatavičiusam. Visās citās sacensībās uzvarēja teicami spēlējošie lietuvieši, bet vājākie bija igauņi

VIEGLATLĒTI JAUNO SEZONU SĀK AR MEŽA SKRĒJIENU

Sekojot vecajām un labajām tradicijām, mūsu vieglatlēti arī emigrācijā jauno sezonu sāk ar sacensībām meža skrējienā. Šogad pirmo reizi svešniecībā notiks pat amerikāņu joslas meistarsacīkstes. Tās risināsies 25. apr. pl. 15 Valkas nometnē. Vīrieši sacentīsies 1,5 km un 3 km, bet sievietes 1 km distancē. Izcīnīs Valkas latviešu komitejas un L. Rumaka dāvātās balvas. Pošoties meistarsacīkstēm, pirmās sacensības meža skrējienā notika 11. apr. Valkā. Bija 35 dalībnieki. Vīriešiem 1,5 km skrējienā uzvarēja K. Upenieks 4:25,5 min., 2. bija V. Āboliņš (Hersbr.) 4:32,5 min. 1000 m — 1. U. Zodiņš 3:20,9; 2. L. Trēziņš 3:25,5; 3. H. Stepanovs 3:26,8 min. 1000 m 1930. un 1931. g. dz. zēniem 1. G. Grīviņš 3:18,4; 2. V. Mateuss 3:19,8; 3. A. Gaiķis 3:20,4 min 500 m 1932. un 1933. g. dz. zēniem 1. J. Kursulis 1:24,0; 2. E. Egmanis 1:28,8; 3. L. Ieleja 1:29,8 min. 500 m 1934. un 1935. g. dz. zēniem 1. Z. Grigalis 1:35,3; 2. J. Pīmanis 1:37,2; 3. J. Grietēns 1:44,3 min. 500 m 1936. g. dz. zēniem 1. A. Grīnbergs 1:38,2; J. Zodiņš 1:52,8; 3. J. Osītis 1:56,3 min. Sievietēm 500 m distancē uzvarēja V. Bebre 1:37,5; 2. M. Iesaliņa 1:42,2; 3. D. Bērziņa 1,48,7 min 500 m meitenēm dz. 1937. g. T. Šleiere 1:57,6 min. Galveno sacensību uzvarētāji K. Upenieks un V. Bebre pierādīja, ka ziemā nopietni trenējušies. Viņu skrējiens bija viegls un tīkams.

A. Līrums

DINKELSBILES SPORTISTI AUGSBURGĀ

Haunštetenes nometnē Augsburgā viesojās Dinkelsbiles latviešu sportisti. Galda tenisā 7—1 uzvaru guva haunšteteniesi (Dinsbergs, Ķiesners, Gulbis), kas bija pārāki arī volejbolā. Uzvarētāji: Veidis, Ķiesners, Grīnvalds, Delvigs, Ingelēvičs un Šners. Basketbolā uzvarēja viesi (Serdāns, D. Melnbārdis, Dz. Melnbārdis, J. Reimanis, V. Reimanis) 65—42. Sacensību otrajā dienā startēja arī Augsburgas Hochfeldas nometnes sportisti. Visu 3 vienību turnīrā volejbolā uzvarēja haunšteteniesi (Kubis, Reinholds, Ivanovs, Groskopfs, Delvigs, Grīnvalds), bet basketbolā ik vienība guva pa 1 uzvarai. Šachā Haunštetenes nometnes vienība (Kadelis, Vītiņš, Ikauniks, Lanka, Mednis, Auzenbergs, Simanis, Zeltkalns, Kubis) veica Augsburgas ukraiņus 8,5—1,5.

Ed. Kubis

ANSBACHAS JAUNIEŠI SACĪKŠU TURNEJĀ

Ansbachas YMCAs rosīgie jaunieši devās garākā sacīkšu turnejā. Dinkelsbīlē viesi uzvarēja basketbolā 45—28. Ansbachieši sastāvā bija arī no Valkas YMCAs pārnākušais jaunatnes izlases spēlētājs Kazlovskis, kas ieguva 18 p., Paupe 9, Ezergailis 8, Reks 6, Sproģis 4, Tralis 0. Arī volejbolā 15—7, 16—14 uzvaru guva viesi. Eslingenā ansbachieši zaudēja basketbolā 31—39 un volejbolā 11—15, 13—15. Eslingenas basketbola jaunatnes vienībā bija Ķirsis (23 p.), Āboliņš (6), Bundža (5), Sommers (5), Spure (0). Manheimā turienes studentu un jaunatnes sastādītā vienība (Ziverts, V. Tums, Vilberts, J. Tums, Cielēns) pieveica ansbachiešus 52—43. Hanavā viesi uzvarēja YMCAs jaunatni basketbolā 34—16 un volejbolā 15—9, 15—6. Atgriežoties mājās Ansbachas jaunie basketbolisti pārspēja savas nometnes YMCAs 1. vienību 35—26. Volejbolā uzvarēja pieaugušie. Ansbachas jaunieši pieveica galda tenisā vietējos vācu jaunatnes spēlētājus 5—1 un 5—2.

R. Upe

Amerikāņu joslas latviešu meistarsacīkstēs basketbolā, kas sāksies aprīļa beigās, startēs Darmštates Kursa, Vircburgas YMCA, Hanavas YMCA, Hersbrukas YMCA un Eslingenas YMCA. Sestais dalībnieks noskaidrosies Gīsenes Daugaviešu un B klases meistara Fišbachas YMCAs sacensībā. Meistarības spēles notiks 2 riņķos. Katra vienība spēlēs ar katru.

Valkas sportistes uzvarēja volejbolā Hersbruku 15—10, 15—10. Tad pat Valkas vīriešu vienība zaudēja Hersbrukai 13—15, 4—15. Pastiprināta Valkas vienība pieveica Hersbruku basketbolā 70—42.

Jānis Andriksons, bij. Latvijas rekordists, mūsu meistars un studentu pasaules meistars ātrslidošanā tagad ir zeltracis Kanādā. Viņš raksta: „Nopelnīt var labi un esmu apmierināts." Adrese: Noranda, QUE., P.O. Box 344, Canada.

Adolfs Plūms, mūsu sporta žurnālistikas veterāns, kopā ar vairākiem citiem Melles nometnes tautiešiem pārcelts uz Volterdingenu. Jaunā adrese: (20a) Wolterdingen bei Soltau, DP Camp

Pārsteidzoši labus panākumus vācu profesionālo ringā gūst lietuvietis Severinass. Pēdējā cīņā Minchenē viņš uzvarēja nirnbergieti Eichingeru jau 1. gājienā ar knock-out.

Eiropas amatieru bokseru izlases, klāt esot 20 000 skatītāju, Čikagā cīnījās 8—8 neizšķirti ar ASV vienību. Mūsu kontinenta izlasē uzvarēja 19 g. v. čechs Madjlochs (mušas sv.), soms Lenihans (gaiļa sv.) un franči Humess (pusvid. sv.) un Noeiass (vid. sv.). Eiropieši jau bija 8—4 vadībā, bet tad zaudēja abi beļģi Horsts (pussm. sv.) un Bodijs (smagā sv.), kāpēc amerikāņi guva izlīdzinājumu.

Pasaules meistarsacīkstēs šachā Maskavā amerikānis S. Reševskis negaidīti pieveica PSRS lielmeistaru M. Botviņiku. Pēdējais vēl vienmēr ir vadībā, bet tagad uzlabojušās Keresa un Smislova pozicijas.

DAŽOS VĀRDOS

Nemieri Bogotā uzliesmojuši no jauna svētdien, kad sadursmēs nonāvētas 12 personas un daudzas ievainotas. Panamerikas konferences koloniju apakškomisija pieņēmusi rezolūciju pret Eiropas valstu koloniju uzturēšanu rietumu puslodē, pie kam par rezolūciju nobalsojušas arī ASV.

Kritika par ASV padomju presē mazinājusies kā apmēru, tā asuma ziņā, ziņo AP. tāpat pēdējā laikā mazinājusies kritika pret Angliju un Franciju un krievu preses vairāk runā par iekšpolitiskiem jautājumiem, nemaz nepieminot kaŗa draudus.

Plānu par jaunu Vidusjūras valstu bloku, kurā ietilptu Turcija, Grieķija un Arabu līgas valstis, preses pārstāvjiem Parīzē pieminējis Grieķijas ārlietu ministrs Caldariss. Grieķu valdības pavasara ofensīvā pret partizāniem piedalās trīs divīzijas.

Turcijā sagaida, ka Padomju Savienība varētu mēģināt atjaunot normālas diplomātiskas attieksmes ar Turciju, ieceļot jaunu sūtni. Turcijas valdība tādu izdevību garām nelaistu.

Par spiegošanu ASV labā apsūdzēts amerikāņu korespondents Magidovs. Maskavā ASV vēstnieks paskaidrojis, ka Magidovs nekad nav saņēmis no vēstniecības kādas instrukcijas vai dokumentus. Viņu rakstā „Izvestijā" apsūdzējusi paša sekretāre, kas darbu atstājusi.

ASV tautas pārstāvju nams atvēlējis papildus vēl 822 milj. dolaru aviācijas izveidošanai, ar ko aviācijas kreditu kopsumma pieaug līdz 3 1931 milj. dolariem.

Militāru bazi Kipras salā iekārtojot Anglija, apgalvo TASS ziņojumā no Beirutas.

Bratislavā pirmdien sākās prāva pret bijušo slovaku demokratu partijas vadītāju un ministru prezidentu vietnieku Ursini un 15 citiem apsūdzētiem, kas apvainoti noslēpumu izpaušanā ārzemēm.

Ungāru komūnistu līderis Rakoši deklarējis, ka ar „boļševistiskām metodēm" iztīrīšot komūnistu partijas rindas no oportūnistiem.

Londonā šodien sāksies sešu valstu apspriedes Vācijas jautājumā, bez Anglijas, Francijas un Beneluksa valstīm piedaloties arī ASV pārstāvjiem.

Angļu aviācijas un flotes spēki sadarbosies lielākajos gaisa manevros virs Dienvidanglijas kopš kaŗa beigām, kas turpināsies šajā un nākošā nedēļā.

Meteorītu lietus nolijis Sibirijā 150 ha lielā laukā. Daži krāteri ir 6 m diametrā.

Vācijas lielspekulanti izmanto īsviļņu raidītājus

Vācijas „melnā tirgus karaļi" — lielspekulanti saviem plašu apmēru darījumiem izmanto pat slepenas īsviļņu raidāmstacijas. Reutera Berlīnes korespondents zina vēstīt, ka Vācijā darbojoties ap 700 nelegālu īsviļņu raidītāju, no kuriem 60% esot lielspekulantu rīcībā. Par spīti sabiedroto un pašu vācu iestāžu modrībai, raidītāji darbojoties visās četrās Vācijas okupācijas joslās un arī Berlīnē. Ik mēnesi atklājot 10 līdz 60 šādas raidāmstacijas, bet arvien rodoties klāt jaunas. Raidījumi pa lielākai daļai šifrēti, bet dažreiz izdodoties uztvert arī nešifrētus. Nesen kāds slepens raidītājs skaidrā vācu valodā ziņojis: „Noteikti rīt līdz pl. 18 vajadzīgi 50 velosipedi." Kāds cits īsviļņu raidītājs Hanoveras apgabalā katru vakaru noraidot precīzus cigarešu un kafijas piedāvājumus.

WK

Kas tagad notiek Buchenvaldē

Mēnešraksts „Volk un Zeit" sniedz vairāku liecinieku stāstus par to, kas tagad notiek Buchenvaldes koncentrācijas nometnē. Kāds vācietis apcietināts jau 1946. gada pavasarī tādēļ, ka izteicies pret sociāldemokratu partijas piespiedu pievienošanu komūnistu partijai. Visu laiku par viņu nebijis nekādu ziņu, tikai tagad, 1948. gada sākumā, apcietinātā dēls saņēmis pirmās vēstis. Kāds apcietinātā liktenbiedrs atbrīvots no Buchenvaldes nometnes un atvedis sveicienus . . . „Viņš dzīvo," sacījis atbrīvotais vācietis, „ja to par dzīvošanu var saukt. Katrā ziņā viņš vēl nav miris."

Liecinieks pats pavadījis 17 mēnešus Torgavas un Buchenvaldes koncentrācijas nometnē un tur pavadītie mēneši šo cilvēku pārvērtuši līdz nepazīšanai. Kopā ar šo liecinieku atlaisti vēl 4 M. pilsētas iedzīvotāji, bet tikai 2 no tiem vēl palikuši dzīvi. Divi sabrukuši nespēkā Veimāras stacijā (apm. 2 st. gājiena attālumā no Buchenvaldes nometnes) un vēlāk slimnīcā miruši.

Kāds cits vācietis apcietināts 1945. g. vasarā tūlīt pēc amerikāņu armijas atiešanas. Ap 1945. g. Ziemsvētkiem no cietuma tas pārvests uz Torgavas koncentrācijas nometni. Transporta vilcienā katrā preču vagonā atradušās pāri par 100 personām. Apcietināto vidū bijuši gan daži nacionālsociālistu partijas biedri, gan tādi cilvēki, kam nav bijuši sakari ar nacionālsociālismu, sociāldemokratu, liberāļu un kristīgo sociālistu partijas biedri. Torgavas koncentrācijas nometnes logi bijuši tā aiztaisīti, ka telpās neiespīdējis ne saules stars. Aizliegtas jebkādas pārrunas vai diskusijas. Gadījumos, kad kāds nomiris, par to piederīgiem nav ziņots. 1946. g. Ziemsvētkos Torgavas nometne likvidēta un pārcelta uz nacionālsociālistu laikā pazīstamo Buchenvaldi. „Torgavā bija slikti," saka liecinieks, „bet Buchenvaldē bija vēl sliktāk." Maizes izdots tikai 250 g dienā, gaļas vai tauku nemaz. Ziemā nav izdots arī kurināmais. 1947. g. februārī nometnē sākušās epidēmijas. Barakā, kur atradies šis liecinieks kopā ar vēl 59 apcietinātajiem, miruši 40 cilvēku. Agrāk liecinieks svēris 70 kg, bet pēc atgriešanās no nometnes vairs tikai 38 kg.

Un vēl kāda liecinieka balss: „Mani apcietināja 1945. g. augustā un gribēja izsūtīt uz Krieviju. Pirmās sešas nedēļas pēc apcietināšanas par mani neviens nelikās ne zinis. Dienu un nakti kamerā dega stipri koncentrēta elektriskā gaisma. Tad sākās katru nakti 6—7 stundu pratināšanas, kas ilga apm. 2 nedēļas, līdz vairs nevarēju izturēt un sabruku nespēkā. Pēdējās pratināšanas bija sevišķi smagas. Blakus uz atsevišķa galdiņa stāvēja pārtika, cigaretes, vīns. To visu piesolīja, ja būtu ar mieru parakstīt kādu dokumentu . . ." Pēc pēdējās pratināšanas apcietinātais ievietots sevišķā kamerā, kur nav bijis iespējams pat atsēsties. Pēc tam pārvests uz Buchenvaldes koncentrācijas nometni. Tur ievietotajiem cilvēkiem mazākais sods bijis 1 gads, bet arī to daudzi nav izturējuši un miruši.

Šinī mēnesī Zaksijā paredzēts sasaukt bij. nacionālsociālistu laiku koncentrācijas nometņu iemītnieku sanāksmi par piemiņu dienai, kad pirmstrijiem gadiem 21.000 Buchenvaldes koncentrācijas nometnes iemītnieki atguva brīvību. Ir daudzi dzīvi palikušie šīs nometnes iemītnieki, kas šajā sanāksmē nevarēs piedalīties. To vidū būs arī latvieši. 1945. g. 12. aprīlī amerikāņu armija atbrīvoja Buchenvaldes koncentrācijas nometnes iemītniekus. Pēc 8 gadiem viņiem atvērās durvis uz brīvību. Bet tad tās aizvērās. Kad atkal vērsies brīvībai Buchenvaldes vārti?

M. Gauja

Vēlēšanas Italijā

(Turpinājums no 1. lpp.)

pēc amerikāņu pavēles. Tai pašā dienā ASV, Anglija un Francija iesniedza Padomju Savienības diplomātiskajiem pārstāvjiem jau trešo notu, aicinot padomju valdību piekrist Triestas nodošanai.

Toļiati savu piektdienas runu teica no visas pasaules katoļu nozīmīgākās baznīcas — Sv. Jāņa Laterana baznīcas kāpnēm. Tā bijusi visu pāvestu privātā baznīca kopš 312. g., kad kristieši iznāca no katakombām. Sapulces laikā pūlis nolamāja dažus tuvumā esošus mācītājus. Citā sapulcē Toļiati apzīmēja de Gasperi par muļķi un meli un paregoja komūnistiem Augšitalijā 50% visu balsu. Reizē Toļiati tomēr izteica pateicību ASV valdībai par Italijai sniegto atbalsu un amerikāņu bruņotajiem spēkiem par atbrīvošanu. Viņš tomēr nevēloties, lai amerikāņi Italijai „apliktu ap kaklu cilpu".

Kominforma oficiālais laikraksts asi uzbrūk amerikāņiem. Tie pirms vēlēšanām no Vācijas uz Italiju esot ik nedēļu nosūtījuši ieroču un municijas vilcienus. Belgradas laikraksts „Politika" apgalvo, ka ASV esot financējušas de Gasperi vēlēšanu kampaņu ar 20 milj. dolaru, bet pāvests devis 3000 milj. liru. 80.000 garīdznieku un mūķeņu Romā esot saņēmuši rīkojumu balsot vairākas reizes un „tautas frontes" simpatizētājiem uzdots liegt Svēto vakarēdienu. Bez tam laikraksts savos fantastiskajos apgalvojumos turpina, ka ASV nosūtījusi veselas kuģu kravas cigarešu itaļu balsu uzpirkšanai. Amerikāņu aģenti esot izplatījuši baumas, ka tautas frontes uzvaras gadījumā virs Italijas nometīšot atombumbas. Pēc BBC ziņām, diriģents Toskanini ziedojis pusmiljonu liru Saragata neatkarīgo sociālistu partijas atbalstīšanai vēlēšanās.

Vispārējais noskaņojums Italijā pirmdien bija tāds, ka gaidāmi tautas frontes zaudējumi, bet Toļiati vēl pirmdienas rītā brīdināja, ka Italijai būšot nemiera pilna dzīve, ja komūnistus izslēgtu no valdības. Pēc „New York Herald Tribune" korespondenta ziņām, 24. aprīlis it kā esot noteikts par sākuma termiņu itaļu komūnistu akcijai tikt pie varas. Pa visu Po ieleju automobiļos izvadājot ieročus, bet komūnisti gan sākšot ar streiku un sabotāžas aktiem rūpnieciskajā Ziemeļitalijā, pirms mēģināšot ķerties pie ieročiem.

BBC, NYHT

Lielākais lidlauks Eiropā

1946. g. jūnijā Frankfurtes pilsēta noslēdza līgumu ar amerikāņu militāro pārvaldi un jaundibināto lidostas sabiedrību par lielākas lidostas iekārtošanu pie Frankfurtes, tās izveidošanai paredzot 50 milj. marku. Amerikāņi bija atklājuši, ka Frankfurte gaisa satiksmes ziņā atrodas ļoti izdevīgā vietā, tādēļ jau 1946. g. maijā gaisa satiksmes sabiedrība „American Overseas Airlines" un dažus mēnešus vēlāk arī „Pan American World Airways" ierīkoja tur savas noliktavas un lika nosēsties savām lidmašīnām. Tagad Reinas Mainas lidlauks ir arī 11 Eiropas gaisa sabiedrību lidlīniju gala punkts. Ik mēneša caurmēra apgrozījums jau 1947. g. bija 12.000 pasažieru, 35 t pasta un ap 100 t kravas.

Lidlaukā ir milzīgas darbnīcu, angaru un biroju celtnes, dzīvojamās ēkas personālam, telpas pasažieriem. Pašlaik uz 50.000 kv. m platības ceļ milzīgu kompleksu, kurā iekārtos lidojumu uzraudzības un meteoroloģiskos dienestus, kā arī telpas pasta, valūtas un muitas iestādēm. Mežā pie lidlauka ceļ dižu, ar modernu komfortu apgādātu viesnīcu 500 personām, un Frankfurtes pilsētā otru ar 300 istabām. Pilsētu ar lidlauku nodomāts savienot ar apakšzemes dzelzceļu. Milzu lidostas iekārtošanas darbos, kas kļūst par lielāko Eiropā, rokas pielikuši arī daudzi latvieši tuvējā nometnē Darmstatē uc.

J.

Vai Molotovu atstādinās?

Molotova atstādināšanu no amata tuvākā nākotnē par iespējamu uzskata Londonas nedēļas laikraksts „News Review", jo kādā politbiroja sēdē Maskavā Molotova programma esot asi kritizēta, tāpēc ka tā esot radījusi spēcīgu piekto kolonnu padomju ietekmētajos apgabalos.

„LATVIJAS" ABONEMENTS

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā RM. 7.— mēnesī — ar „Atpūtai", kas iznāk reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM. 6.— mēnesī par eks., bet ar „Atpūtai" RM. 8.— par eks. Sludinājumu maksā — RM. 3.— par vienslejīgu iespiedrindu vai tai atbilstošu telpu; piederīgo meklēšanas sludinājumi pa pusecnu, bet ne mazāk par RM. 6.— par sludinājumu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai": (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

Sludinājumi

Drīzumā iznāks jauna
Aleksandra Upenieka
grāmata
„LIKTEŅA VIESNĪCA"

Īpatnējais romāns ietverts 36 stāstos un pasakās. Grāmata būs apm. 210 lapp. un tā maksās RM 15,—. Atkalpārdevējiem atlaide. Pasūtinājumus lūdzu adresēt izdevējam **Jānim Mežiņam**: (16) Fulda, Konstantin-Kaserne. (730)

Radus un paziņas meklē **Leontīne Kļaviņa** dz. Zolberga: (13b) Neu-Ötting, Müllerbräu, Obb. (638)

†

Š. g. 6. martā miris
Vltn. Edgars Dzelzkalējs,
dzimis 1905. g. 7. oktobrī.

Apbedīts Traunšteinas kapos.

Mīļā piemiņā paturēs
Traunšteinas latviešu saime.

†

Mūsu mīļais vīrs, tēvs un vectētiņš,
skolotājs
Hugo Delle,

dz. 1877. g. 5. oktobrī Bērzaunē, miris 1948. g. 5. aprīlī Gautingas sanatorijā. Apbedīts 1948. g. 10. aprīlī Augsburgas protestantu kapos.

Dziļās sērās
piederīgie Vācijā, dēls dzimtenē.

Dzimtenes ilgas
Novīta kā smilgas . . .

†

Mūsu tautietis
skolotājs
Hugo Delle,

dzimis 1877. g. 5. oktobrī Bērzaunē, aizgājis aizsaulē 1948. g. 5. aprīlī Gautingas sanatorijā. Apbedīts š. g. 10. aprīlī Augsburgā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Gautingas sanatorijas latviešu pulciņš

Lai pasaule paliek,
Uz dzimteni steidz:
Uz mājām,
Kur eņģeļi izglābto sveic!

[…]gad notiek […]enwaldē

[…] saka liecinieks, „bet Buchenvaldē bija vēl sliktāk." Maizes izdeva kai 250 g dienā, gaļas vai tauku maz. Ziemā nav izdots arī kurināmais. 1947. g. februārī nometnē plosījās epidēmijas. Barakā, kur radies šis liecinieks kopā ar 99 apcietinātajiem, miruši 40 cilvēki. Agrāk liecinieks svēris 70 kg, pēc atgriešanās no nometnes svēris tikai 38 kg.

Un vēl kādā liecinieka balss: […] ni apcietināja 1945. g. augustā. […] gribēja izsūtīt uz Krieviju. Pirmās sešas nedēļas pēc apcietināšanas […] mani neviens nelikās ne zinis […] nu un nakti kamerā dega […] koncentrēta elektriskā gaisma […] sākās katru nakti 6—7 stundu […] tināšanas, kas ilga apm. 2 nedēļas, līdz vairs nevarēju izturēt un […] bruku nespēkā. Pēdējās pratināšanas bija sevišķi smagas. Blakus […] atsevišķa galdiņa stāvēja pārtika, cigaretes, vīns. To visu piesolīja, […] būtu ar mieru parakstīt kādu dokumentu . . ." Pēc pēdējās pratināšanas apcietinātais ievietots […] kamerā, kur nav bijis iespējams […] atsēsties. Pēc tam pārvests uz Buchenvaldes koncentrācijas nometni. Tur ievietotajiem cilvēkiem […] kais sods bijis 1 gads, bet arī […] daudzi nav izturējuši un miruši.

Šinī mēnesī Zaksijā paredzēts […] saukt bij. nacionālsociālistu […] koncentrācijas nometņu iemītnieku […] sanāksmi par piemiņu dienai, […] pirmstrijiem gadiem 21.000 Buchenvaldes koncentrācijas nometnes […] mītnieki atguva brīvību. Ir dau[…] dzīvi palikušie šis nometnes iem[…] nieki, kas šajā sanāksmē […] piedalīties. To vidū būs arī latvieši. 1945. g. 12. aprīlī amerikāņu […] Buchenvaldes koncentrācijas […] nometnes iemītniekus. Pēc 8 […] diem viņiem atvērās durvis uz […] vibu. Bet tad tās aizvērās. Kad […] kal vērsies brīvībai Buchenvaldes vārti?"

M. Gauja

[…]nas Italijā

[…] ik nedēļu nosūtījuši ieroču un […] nicijas vilcienus. Belgradas […] raksts „Politika" apgalvo, ka […] esot financējušas de Gasperi […] nu kampaņu ar 20 milj. dolaru […] pāvests devis 3000 milj. liru […] garīdznieku un mūķeņu Romā […] saņēmuši rīkojumu balsot […] reizes un „tautas frontes" […] zētājiem uzdots liegt Sv[…] ēdienu. Bez tam laikraksts […] tastiskajos apgalvojumos […] ASV nosūtījusi veselas kuģu […] cigaretes itaļu balsu […] Amerikāņu aģenti esot […] baumas, ka tautas frontes […] gadījumā virs Italijas […] atombumbas. Pēc BBC […] ģents Toskanīni ziedojis […] liru Saragata neatkarīgo […] partijas atbalstīšanai vēlēšanās.

Vispārējais noskaņojums […] pirmdien bija tāds, ka […] tas frontes zaudējumi, bet Toliati […] pirmdienas rītā brīdināja, ka […] būšot nemiera pilna dzīve […] komūnistu izslēgtu no valdības. „New York Herald Tribune" […] pondenta ziņām, 24. aprīlis […] esot noteikts par sākuma […] itaļu komūnistu akcijai […] ras. Pa visu Po ieleju […] izvadāt ieroču, bet komūnisti […] sākšot ar streiku un sabotāž[…] tie rūpnieciskajā Ziemeļitālijā […] pirms mēģināšot ķerties […]

BBC, NYHT

Vai Molotovu atstādinās?

Molotova atstādināšanu no […] tuvākā nākotnē par iespējamu […] ta Londonas nedēļas […] „News Review", jo kādā […] sēdē Maskavā Molotova […] esot asi kritizēta, tāpēc […] radījusi speciālu piekto […] domju ietekmētājas apgabalos.

„LATVIJAS" ABONEMENTS

pasūtinot laikrakstu pa […] ķiem eksemplāriem (līdz 3 […] iesk.), maksā RM. 7.— mēnesī […] ar „Atpūtai", kas iznāk reizi […] dēļā — RM. 9.— mēnesī; […] tinot kollektīvi vairāk par 3 […] semplāriem — RM. 6.— […] par eks., bet ar „Atpūtai" RM. 8.— par eks. Sludinājumu […] sa: RM. 3.— par vienslejas […] spiedrindu vai tai atbilstošu […] pieprasījumu pa […] 25 gadi […] pieprasīt un pa puscenu, bet […] ja vai […] dzīves […] […] RM. 6.— par sludi[…] jumu.

Abonementu pieteikumi, sludi[…] nājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai", (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

Pāvils Klāns

NERVU KAŖŠ HEIDELBERGĀ

„Vorwärts!"

„Stoi!"

Ferdinands Molkenkūrs pieceļas gultā sēdus un neapzinīgi veŗas pulksteni. Ir taisni ceturtā stunda pēc pusdienas, kafijas laiks.

„Stosstrupp voraus! Einsatz folgt!"

„Kuda, sukin sin!"

„Hinlegen!"

„Ruki v verh!"

Pēkšņi nodārd dobji grāvieni, divi, trīs, četri. Gaisā dzird motoru rūkoņu. Kaut kur spalgi sirēnu kaucinādams, aizdrāžas ātrās palīdzības automobilis. Un pēkšņi tepat, itin tuvu, sāk sprakstēt ložmetējs. Vai tad . . . vai tad jau? . . .

Viņš, Heidelbergas patricietis, ir gulējis taisni tik, cik katru dienu — stundu ar ceturksni. Šai laikā visa pilsēta dzeŗ kafiju. Tā tas bija 1927. gadā, 1938., 1944. un 1948. gadā uz mata tāpat. Jo pilsētā ir mainījušies tikai karogi rātsnama tornī. Viss pārējais rit kā ritējis. Nami nesagrauti, cilvēki pie labas veselības, pavasaris tāpat divas nedēļas agrāks kā citos novados. Bet nu pēkšņi šis troksnis.

Ferdinands Molkenkūrs izberž miegu no acīm, paškiŗ loga puķaino priekškaru un ielaiž krēslainajā gulamkambarī svelmainu, smacējošu aprīļa sauli, kas šai gada laikā sāk vārdzināt visus tos nepieradušos, kas mīt šaurajā spraugā no Štutgartes līdz Manheimai, pa kuŗu plūst Nekaŗa. Šai brīdī nodārd jauni grāvieni. Un kliedzieni uz ielas kļūst tik spalgi, ka Molkenkūram sāk drebēt rokas. Viņš līdz pusei izliecas pa logu, ievelk elpu un iebrēcas tik dikti, ka pārspēj kņadu.

„Prom!" viņš sauc. „Sakrament, ja es jūs vēlreiz ķeršu! . . ."

Acumirklī kaŗa darbība apklust. Tie nav spoki. Tur ir Eberhards Lēmans, sarkanmatains puika no Berlīnes, kas ar tēvu un māti pirms divi nedēļām izmucis no krievu sektora. Viņam rokā ir milzīga vaba, kārtīgs sētas miets, ko viņš nes padusē kā mašīnpistoli. Kad lieta grozās ap kaŗošanu, viņš principā runā tikai krieviski. Bet kaŗā jau daudz nerunā, un to nepieciešamo viņš iemācījies galvas pilsētā. Tas otrs ir Dīters Ludešers, viņam padusē uz mata tāda pat vaba, tie ir barveži un ap viņiem katram savs pūlis mežonīgu zeņķu, dažāda kalibra mietiem un sitamiem apbruņojušies. Tikko no skolas pārnākuši, pusdienas paēduši, viņi jūtas it kā un sāk savas spēles, kad pilsēta vēl guļ vai jau dzeŗ kafiju — kā katru dienu. Kopš gadiem. Un tas nav krietni, šis troksnis ir nepanesams īpaši tagad, kad kaŗš sen beidzies un pilsoņi izslāpuši pēc miera.

Nu, labi, tas vecais mērkaķis dzīvo ilūzijās un neapzinās reālitātes. Puikas pārceļas uz nākošo stūri un uz ātru roku iešturmē Ūdenssporta klubu. Bet, taisnību sakot, pie viņu klaigām visi sen pieraduši. Tās kļuvušas netīkamas tikai tagad, kopš. . .

„Ak, tie ir nervi," saka Frau Bretzel, Ferdinanda saimniecības vadītāja. „Apmierinieties, iedzeriet tasi karstas kafijas."

Tā jau ir. Tie grāvieni nāk no tām, ka pilsētas valde spridzina vecā tilta balstus, lai uzceltu jaunu. Kur nevajag spridzināt, tur iztiek ar automātisko urbi, bet tas sparkš tik neganti kā ložmetējs. Protams, pa gaisu skrien arī lidmašīnas, bet tā tas bijis vienmēr, un lai taču lido cilvēki. Un ātrā palīdzība — satiksmes nelaimju šai amerikāniskās steigas laikā nav mazums. Un tomēr. Tā ir loģika, argumenti, tā sakot individuālās un sabiedriskās psīcholoģijas oficiālā daļa, taustāmi, pārbaudāmi fakti. Bet tie neapmierina. Jo ir vēl neoficiālā, nepārbaudāmā daļa, par kuŗu neviens nekādu atbildību neuzņemas. Un tā ir tā, kas necieš trokšņus, krievu komandas, lielus mietus, ko nēsā kā mašīnpistoles.

„Vai jūs zināt, kāpēc sabiedrotiem toreiz tik labi izdevās invāzija?" jautā Frau Bretzel „Tāpēc, ka viņiem zem kanāļa bija izbūvēts automatisks degvielu piegādes vads. Un tas sniedzas pašreiz jau līdz Ķelnei."

Ferdinands Molkenkūrs mirkšķina acis. Ja viņa tā saka, tad tas būs tiesa. Tagad, kad Balkāni tikpat kā krievu rokās, ir laikam labi, ka benzīnu var dabūt tepat pie Ķelnes.

„Un ak, mūsu skaistā pilsēta," saka Frau Bretzel tālāk, kafiju ieliedama. „Vai jūs zināt, ka dažas amerikāņu iestādes pārceļas no Berlīnes uz Frankfurti? Un no Frankfurtes uz Heidelbergu? Un no Heidelbergas uz Štutgarti? Vai jūs saprotat, ko tas nozīmē?"

Viņš saprot gan. Tad var apķīlāt viņa līdz šim neskarto vasarnīcu. Bet tā tas nav domāts: „Ja krieviem ir atombumba, tad tās taču nometīs vispirms tur, kur ir štābi. Tā saka Manheimas gaišreģis — Frankfurte, Heidelberga, Štutgarte."

Šai brīdī atkal sāk strādāt urbis. Ferdinands Molkenkūrs pēkšņi jūtas it kā pie zobārsta. Viņam šķiet, ka viņš pats no galvas līdz kājām ir viens vienīgs zobs, turklāt ar aizurbtu nervu. Divas lietas pasaulē vajadzētu aizliegt — pareģot un urbt. Un vai nav traki tagad domāt par tilta celšanu! Varbūt būs atkal jāuzspridzina, tikko uzcelts . . .

„Stāstiet kaut ko patīkamāku," viņš strupi saka.

„Ak, jā, dateles!" Frau Bretzel sasit rokas. „Jaunajā pārtikas periodā visi dabūs puskilo dateļu. Un taukus par 100 gramiem vairāk. Un olu pulveri. Un vai zināt, ko informētās aprindās stāsta? Cigaretes būšot brīvā tirgū. Un šņabis tāpat. Tikai 47 markas par pudeli. Un 50 gramu pupiņu kafijas . . ."

„Es pīpēju tikai cigārus," saka Molkenkūrs, „bet šņabis un tauki ir labas lietas."

„Un kā jums liekas, vai to mums dod par mūsu skaistajām acīm? Mēs — esam — vajadzīgi! Lūk, kā." Frau Bretzel ievelk elpu un triumfējoši klusē. Arī Ferdinandam Molkenkūram labāk patīk bungāt pirkstu galiem pa krēsla atzveltni. Viņš personīgi netic ne lētajam šņabim, ne Manheimas gaišreģim — kamēr tie vēl ir tikai minējumi.

„Vai zināt, ko," viņš pēkšņi saka, „jūs esat kaŗa kūdītāja".

„Es?" Frau Bretzel iesaucas. Taču viņa neeksplodē. Viņa zina, ka Ferdinands Molkenkūrs pēdējā kaŗā galīgi sabeidzis nervus. Sāk krēšļot. Lai izgaisinātu vieglo saspīlējumu, viņa noliecas pār radio un pagriež ieslēdzēju kloķi. Mājīgajā telpā ieskanas rāma, melodiska balss: „Uz krievu spiedienu pārtraukta sabiedroto vilcienu satiksme caur austrumu zonu." Varbūt tas bija kāds cits teikums un cits fakts, kas lai zina, tur bez abiem pieminētiem neviens no malas nebija klāt. Bet pēc nozīmes tie pēdējā laikā ir stipri līdzīgi.

Tagad viņi vairs nerunā, runā tikai radio. Un Ferdinands Molkenkūrs ļauj skatam slīdēt pār zilajiem pakalniem, pār pilsētas jumtiem, kas guļ ielejā starp tiem, un apstājas pie rātsnama torņa, un kavējas tur ilgi, kaut viņš nekad nav bijis sentimentāls. Pār pagaidu tiltu spoži un lēni kā milzu vaboles elegentā korso slīd Fordi, Studebackeri, Chrysleri, Packardi. Un Ferdinandam Molkenkūram ienāk prātā, ka bez borēšanas un pareģošanas vajadzētu aizliegt arī austrumu zonu — vienkārši likvidēt, izdzēst, pārcelt robežu labi tālu uz austrumiem, kur vairs nerunā vāciski.

Naktī viņam rādās nelabi sapņi. Berlīnes puika ar savu milzīgo vabu sit viņam pie loga. Viņš grib celties un padzīt nekrietno miera traucētāju, bet, varbūt tādēļ, ka tas ir sapnis, viņam nav spēka.

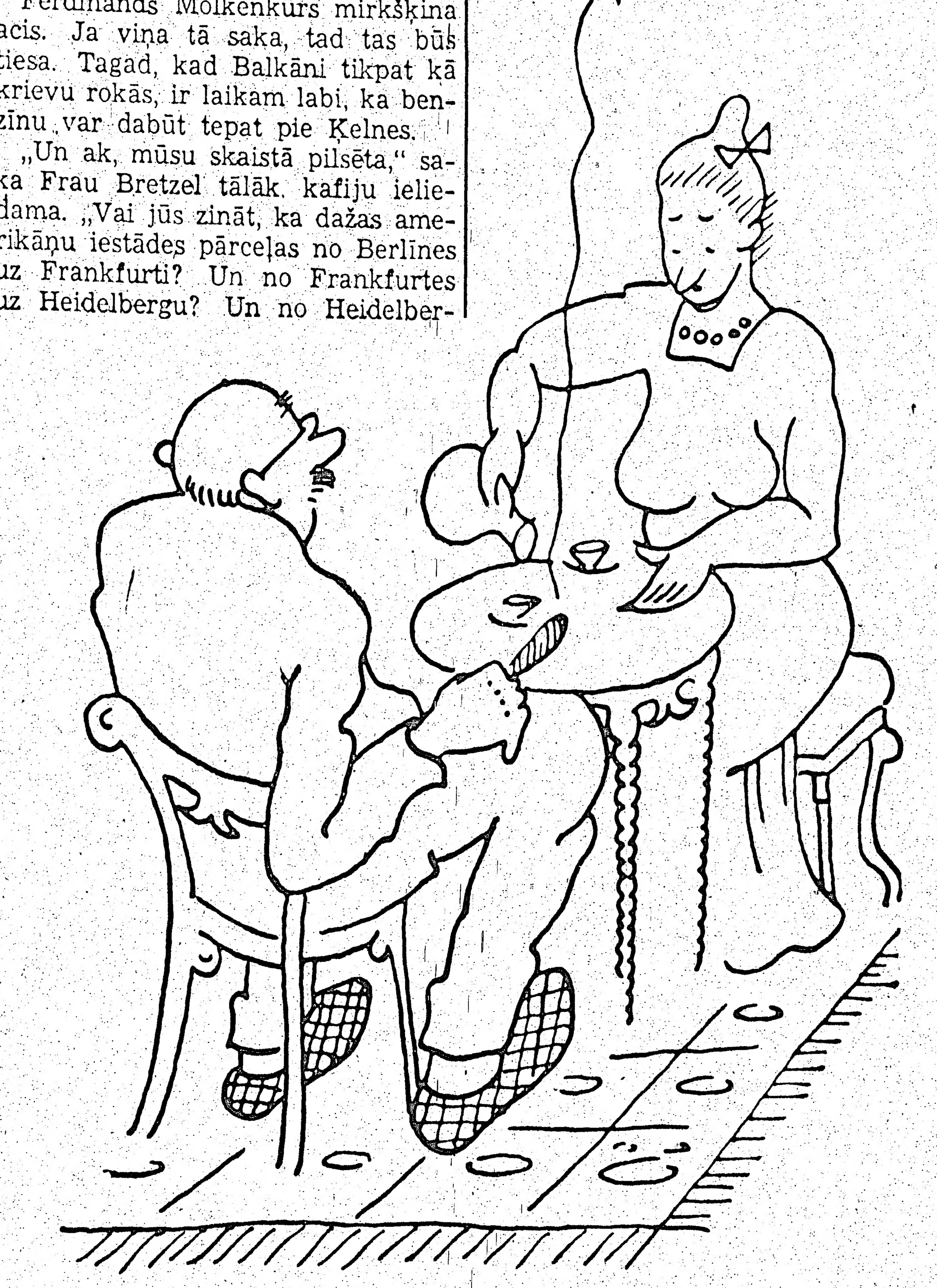

AUTORA ZĪMĒJUMS

Arabu gudrība

Kādam jautāja: „Kad būs pasaules gals?" Viņš atbildēja: „Tanī dienā, kad es miršu."

— Lai arī ēzelis iet uz Meku, — svētceļnieks viņš tāpēc nekļūs.

— Esmu atradies viens pats tuksneša vidū, bet nekad vientulība mani tā nav [illegible], kā slikta ceļa biedra sabiedrība.

— Nedodiet gudrību tiem, kas nav tās cienīgi, citādi jūs pret tiem būsit izturējušies netaisni.

— Nav lielāka ļaunuma par to, kas tevi pašreiz piemeklē.

— Prasi padomu savai sievai un tad rīkojies gluži pretēji.

— Ja tu apmeklē aklu, aizver acis arī pats.

— Takts ir neizteikta daļa no tā, ko mēs domājam. Par to stiprāka tikai viena lieta — tiešais pretstats: neizteikta daļa no tā, ko mēs domājam.

Henrijs van Daiks

MĀKSLA SKAISTIES

Arī skaišanās ir „māksla", domā vācu autors Sigismunds Radeckis un sniedz sīkus padomus, kā šo „cēlo un derīgo mākslu" izkopt līdz pilnībai.

„Neaizmirsti, ka skaišanās ir viena no jaukākām lietām, tādēļ noraidi visus nomierināšanas mēģinājumus kā lieku vājību, vislabāk izmantodams tos par iekuru jaunām dusmām. Skaišanās tev reizē sagādā divas brīnišķīgas sajūtas: tā tev liek apzināties, cik tu esi labs un cik ļauni ir citi. Tu viens pats labs un visi pārējie ļauni. Tas tev dod stingru stāju un pašapziņu, kuŗas pastiprinātā asins spiediena ietekmē tu labu laiciņu vari būt drosmīgs un temperamentīgs. Šī bijība pret sevi pašu, ja vien esi pietiekami noskaities, var kāpināties līdz līdzjūtībai, aizkustinājumam un asarām par savu personu, pat līdz zināmai varonībai, it īpaši, ja tu sev saki, ka skaišanās maitā dzīvi un tāpēc par spīti skaities vēl vairāk. Vispār „Par spīti!" lai ir tavs sauklis, šūpojoties sava niknuma viļņos. Jo tas tev dod to, kā tev īstenībā trūkst: tēraudaini cietu raksturu.

Izplatīto aplamo uzskatu, ka dusmas padara aklu, tu vislabāk apgāz, jo rūpīgi un mīlīgi aplūkodams savu niknumu. Tu konstatē, ka tavam niknumam ir savi iekšējie cikli. Kad ar pēkšņu kodienu esi iztukšojis savu indes dziedzeri, tu kļūsti mīlīgs jērs, līdz dziedzeris pamazām atkal piepildās, līdz no mārciņas rūgto mandeļu atkal radies piliens zilskābes un tu negaidītā brīdī atkal vari to izšļākt. Rezultātā tevi novērtēs pēc formulas „skarba čaula, bet maigs kodols" un tavu niknumu piedos mīlīgā perioda dēļ. „Būtībā viņš tomēr ir lāga cilvēks," teiks ļaudis. To tu vari vēl pasvītrot, paskaidrodams, ka esi atklāts cilvēks: kas uz sirds, tas uz mēles. Šāda proklamēta atklātība tavam niknumam dod pasaules uzskata ietērpu, un tad tu vari ar mierīgu sirdi „grūzt vaļā".

Tavai nostājai pret apkārtējiem cilvēkiem tad būs trīs periodi: eņģelisks maigums pēc dusmu izvirduma (kas tev neko nemaksā, jo tavi indes krājumi tā kā tā pašreiz izšļākti), pēc tam sīksta „klusēšana trīsdesmit valodās" un beidzot pats izvirdums. Izvirdumu tu nedrīksti forsēt, izņemot pret cilvēkiem, par kuŗiem tev noteikti zināms, ka tie ir kautrīgi un bailīgi. Pie tādiem gan ar pēkšņu triecienu var panākt brīnumus un tos ātri dabūt līdz asarām. Tie ir jau gluži jauki panākumi, ko vēl iespējams pastiprināt ar dažām nicīgām piezīmēm par „asaru vācelēm" vai tamlīdzīgi.

Sākot lietu tūlīt ar fortisimo, gan ir viena nelaime: pretējā puse pārāk ātri sabrūk, izvirdums iznāk īss, un tu paliec neapmierināts. Tev tūdaļ jāmeklē jaunas nepatikšanas, un tā viss skaistais niknums jāsadrumstalo. Tādēļ labāk sākt rāmāk, kāpinājums tad nāk pats no sevis. Bet ar savām niknuma rezervēm tomēr saimnieko prātīgi. Beigu efektā, protams, seko pilnīgi neaizturēta „vaļā klāšana", un tev ir sajūta, ka tu stāvi varoņa pozā drebošu kulišu priekšā. Bet tev jārīkojas tā, lai tavs tuvākais tiešām būtu „dabūjis". Tādēļ rīkojies kā rafinēts kučieris, kas savam zirgam uzšauj ar pātagu nevis kur pagadās, bet tur, kur vairāk sāp: pa vēderu vai ausu starpā. Tas nozīmē: neuzbrūc vis otra trūkumiem, bet viņa ideāliem. Tas iedarbojas stiprāk.

Pašās beigās ļoti laba ir durvju aizsišana, jo līdz ar durvju kloķi tu paturi arī pēdējo vārdu. Tas, ko otrs pasaka vēl pēc durvju aizciršanas, tā kā tā vairs „neskaitās". Sadursmē pēdējam vārdam ir mistiska īpašība: kas to pasaka, paliek uzvarētājs. Otrs no savējā nav atbrīvojies, un tas viņam paliek iesprūdis kaklā kā mūžīgs Ādama ābols. Šī iemesla dēļ tas otrs dažreiz vēl žigli atrauj tevis aizcirstās durvis, izbrēc iesprūdušo pēdējo vārdu un tad pats aizcērt tās. Bet tas vairs nekas nav, bez tam tu vari no tālienes vēl atbildēt ar ņirdzīgiem smiekliem. Nekad neskaisties pats savā istabā, jo no turienes tu nevari ar skaļu sprādziena efektu aiziet „prom pa labi".

Maigā jēra periodā daudzi mēdz iepīt izlīgšanas ainu. Te nu nevar nedz lāga ieteikt, nedz atrunāt. No vienas puses, tas gan rada skaisto nožēlas sajūtu, un arī tas otrais atkal salabst, tiek iežūžināts drošībā un tā lieliski sagatavots nākošai reizei. Bet, no otras puses, žēlabainā salabšana laupa tavam niknumam aistētisko taisno līniju, šo lielisko konsekvenci. Bez tam nehigiēniskie sirdsapziņas pārmetumi vēl var panākt to, ka tu sāc skaisties par to, ka esi skaities, un tas tavu ētisko bilanci var sajaukt pavisam. Daudz labāk ir otram pasviest kādu puspiekāpīgu, nīgru vārdu un lietu tā atstāt. „Tāds nu es esmu!" lai ir tavs sauklis. Skaišanās ir garīga ekzēma, un kam tā niez, tam vienkārši jāpakasās; kasīšanās ir lieliska bauda. Tādēļ svētīgi tie, kas skaišas, jo tie skaitīsies atkal un atkal.

Tomēr dusmu objektu tev jāizvēlas rūpīgi, jo citādi visi gribēs tev atriebties, un tu vēl pagaidām neesi pats Dievs augstais. Tādēļ ir lietderīgi izraudzīties zināmu kadru cilvēku, uz kuŗiem tu droši vari izgāzt savu niknumu, jo tie nevar no tevis tikt vaļā radniecisku attiecksmju, laulības saišu, materiālas atkarības jeb varbūt draudzības un cienības jūtu dēļ. Sliktākā gadījumā pietiek arī ar krēslu, ko var spert pret sienu. Dusmas un niknums ir kā vaina, kas ātri noberžas jēla un tādēļ rada tevī ļoti īstu pārliecību, ka tu esi ļoti jūtīgs cilvēks. Ja tev kāds saka „Tu idiots!" jeb, vēl labāk, „Tas nu gan nav skaisti no tevis!", tas iedarbojas kā dūres sitiens. Sākumā tu nejūti sāpes, tikai vieglu satricinājumu, bet tad attiecīgā dvēseles vieta pamazām pietūkst. Kā? Es — idiots? Tas nav skaisti no manis? Kā gan viņš iedrošinās . . . . utt. Ātri attīstās vajadzīgais asins izplūdums zem ādas, nepārprotamais garīgais puns jeb dvēseles augonis. Tas, attīstoties tālāk, var visādi mainīt krāsu, sastrutot, pārtrūkt un radīt interesantus citu organu iekaisumus. Un tev kļūst nepārprotami redzams: tev ir dvēsele.

Skaišanās diletanti varētu sev muļķīgā kārtā jautāt, kā no visa tā tikt vaļā. Bet labāk tiem būtu jautāt, kas tad viņiem tādā gadījumā vairs paliktu savā iekšējā cilvēka piepildīšanai. „At" skaisties ir ļoti grūti. Daži ieteic tādās reizēs allaž skaitīt līdz trīsdesmit. Bet tas būtu tas pats, kā kad vēzi gribētu ārstēt ar etikskābā mālūdens kompresēm. It kā patroņa tādēļ pazustu no stobra, ja nenospiež gaili! Nedomāt par to? Bet ja domā par to, ka nebūtu jādomā par to, tad taču par to domā! Kādā Dienvidamerikas valstī savā laikā ielu stūŗos bija uzstādīti gumijas vīri, kuŗiem par mērenu maksu varēja gāzt pa ausi. Sistēma esot izrādījusies ļoti laba. Cits līdzeklis ir iedomāties cilvēku, uz ko esam noskaitušies un ar ko vairs negribam runāt, stāvam uz kanāļa krasta un sevi pašu — slīkstam kanāļa vidū. Vai tad eventuāli mēs tomēr neizlemtu sākt ar viņu runāt? To var pārdomāt.

Un beidzot kāds varētu vēl izteikt muļķīgo jautājumu, par ko īsti cilvēks skaišas. — Tas taču ir gluži vienalga."

Garīga depresija vai labas omas uzplūdi?

KĀ IZMANTOT SAVĀ LABĀ „EMOCIONĀLO CIKLU"

Ne vien, psīchologiem, bet ikvienam ir zināms fakts, ka cilvēki uz vienu un to pašu lietu dažādās reizēs arī dažādi reaģē. Katra māte zina, ka dažas dienas viņas bērns ir mīļš un paklausīgs, bet citreiz izturas gluži neciešami. Dažurīt vīrs, bārdu skujot, dzied, citurīt ir drūms un saīdzis. Labs un slikts garastāvoklis, depresijas un labas omas uzplūdi ir vispārīga parādība. Parasti pieņem, ka neveiksmes noved cilvēku depresijā un labas ziņas un panākumi paceļ garastāvokli. Psīchologi tomēr noskaidrojuši, ka gluži tā tas nenotiek.

Pensilvānijas universitātes Dr. Hersejs, kas 17 gadu nodarbojies ar cilvēka emociju pētīšanu, atradis, ka visiem cilvēkiem laba un slikta garastāvokļa periodi mainoties noteiktos laika sprīžos. Ārējie apstākļi var tikai nedaudz aizkavēt vai paātrināt šo periodu iestāšanos. Depresijas laikā arī labas ziņas tikai uz īsu laiku uzlabo garastāvokli, bet „augstspiediena" periodā sliktām ziņām un neveiksmēm ir daudz mazāka ietekme. Laba vai slikta garastāvokļa periodi atkārtojas apm. pēc 33 dienām, jo tas ir cilvēka normālais „emocionālā cikla" garums. Šāda cikla esamību Hersejs noskaidrojis pie visām viņa izpētītām personām. Arī tie, kas pilnīgi noliedza, ka viņiem labs un slikts garastāvoklis mainītos periodiski, tomēr pašiem nemanot, to pārdzīvoja. Gandrīz neviens no Herseja „pacientiem" neatzina nekādas iekšējas pārmaiņas, bet visu atbildību par savu slikto vai labo garastāvokli novēla uz ārējiem apstākļiem: negulēšanu, strīdiem ar sievu un sliktu laiku.

Sistēmatiskos vērojumos pie sevis un citiem Hersejs noskaidroja, ka liela nozīme ir dažu cilvēka dziedzeru, sevišķi vairogdziedzera izdalījumiem un konstatēja, ka visi apstākļi beigās rezultējās „normālā" 33—36 dienu ilgā ciklā. Cilvēkiem ar intensīvu vairogdziedzeŗa darbību cikls var ilgt arī tikai 3 nedēļas, bet ar vāju — pat par vairākām nedēļām pārsniegt normālo.

Emocionālā cikla pamatā ir enerģijas uzkrāšana cilvēka ķermenī. Enerģiju uzkrājot, cilvēks jūtas labāk un labāk, kļūst aktīvāks un izlieto vairāk enerģijas nekā ražo. Tas turpinās, līdz kamēr pārpalikuma enerģijas apsīkums rada reakciju. Vislabākā sajūta ir tad, kad enerģijas krājumi jau sākuši samazināties, un vissliktākā tad, kad kritiskais moments jau pāri. Starp vīrieti un sievieti emocionālā cikla ziņā nav būtiskas starpības, taču sievietēm to sarežģī citi fizioloģiskie apstākļi, kas rada savas cikliskās pārmaiņas garastāvoklī. Ja abu ciklu depresijas periodi sakrīt, iestājas nenormāli slikts nervozitātes un sliktas omas periods, kas, ietekmējot cilvēka spriedumus un lēmumus, bieži var izrādīties liktenīgs.

Savā personīgā emocionālā cikla ilgumu var konstatēt, atzīmējot depresijas dienas kalendārā. Vadīties pēc depresijas dienām ir ieteicamāk tāpēc, ka tās ilgst īsāku laiku un ir skaidrāk norobežotas, kamēr laba garastāvokļa periodi bieži turpinās ilgāku laiku un to robežas ir nenoteiktas. Zinot, kad gaidāmi depresijas un kad laba garastāvokļa periodi, iespējams grūtus un nepatīkamus darbus iedalīt labajā periodā, bet vieglākus uzdevumus, kas neprasa pašapziņu un saskari ar citiem cilvēkiem, atlikt uz slikto periodu. Nerunīgums, tāpat tieksme strīdēties un kritizēšanas gars norāda uz „melnā" perioda iestāšanos. Ar gribu vien no tā atbrīvoties nevar. Tādās reizēs parasti ir gudrāk nogaidīt, jo varbūt jau rītu tā pati lieta rādīsies gluži citā gaismā.

„Redbook"

LEONĪDA OZOLIŅA
ZĪMĒJUMI

Klēra Sen-Solēna

VIENAS AVS DĒĻ

(Beigas)

Pa starpai bija nakts, tad atkal diena. Nebija gandrīz nekādas starpības. Arī dienā abās telpās kā saules spīdēja elektriskās spuldzes. Šī pārlieku spilgtā gaisma, smacīgā tveice, kliedziens — viss tas šķita tikai kā dažādi izpausmes veidi kaut kam nemainīgam, nepanesamam.

Viņi tagad abi katrs dzēra pēc savas patikas, nelikdamies zinis par otru. Polēns kā caur miglu redzēja, kā ārsts pats sev iepildīja viņu no mucas. Šo brīdi viņš vēlāk atcerējās neparasti asi, arī to, ka bija tai brīdī domājis: „Kaut viņš tikai aizgrieztu krānu. Būs labāk, ja raudzīšos, vai viņš tiešām krānu labi aizgriezis."

Bet viņš palika izšļaucījies krēslā un nepakustējās no vietas.

Bija diena, un bija atkal nakts. Viņu miegs nerēķinājās ar gaismu. Katrs gulēja, kad viņam iepatikās, brīžiem viens, brīžiem otrs, dažubrīd abi reizē, viens otram blakus lielajā gultā, blakus bērna mazajai gultiņai, kurš arvien vēl mētājās un kliedza.

Viņi abi, liekas, bija gulējuši labu laiku, šķērsām gultā izstiepušies un kājām nokarājoties, kad viņi pēkšņi atmodās:

„Kas ir?" jautāja Polēns, „Kas te notiek?"

Doktors pielēca kājās ar veiklību, kādu nekad nevarētu sagaidīt no šī šķietami tik neveiklā ķermeņa. Viņš noliecās pār bērnu. „Viņa guļ," viņš teica.

Tikai tagad Polēns atjēdzās, ka brēkšana bija mitējusies un māja bija kļuvusi pavisam mēma. Šis klusums pēc ilgās un griezīgās brēkšanas drīzāk likās draudīgs nekā nomierināja.

„Vai tas ir pilnīgi droši?" viņš jautāja.

Viņš pats devās aplūkot mazo. Viņa tiešām gulēja miegā, bet smagā, nāvei līdzīgā miegā, kas to it kā hermētiski apņēma.

Polēns izdzēsa spuldzes, jo bija gaiša diena. Doktors izgāja virtuvē, piepildīja mazgājamo bļodu un sāka tīrīties, rokas spēcīgi berzdams. Viņš vēl sprauslāja un ūdens šļakstījās uz visām pusēm, kad istabā iedrāzās Amika.

„Mazā? ir beigta? Viņu vairs nedzird."

„Viņa guļ," teica Polēns, „Viņa nule tikai aizmiga."

„Bet viņa guļ dīvainā miegā," Amika sacīja ārstam, kas atgriezās no virtuves. „Vai jūs domājat, ka viņa atmodīsies no tāda miega?"

„To es nezinu. Kā es to varu zināt? Katrā ziņā viņa vairs nekliedz. Tas jau ir panākums."

Un viņš aizgāja.

Kamēr viņš bija bijis mājā, kaimiņienes nebija uzdrīkstējušās ienākt; tad tagad tās nāca no visām pusēm kā mušas. Mazā, atbrīvota no saitēm, palika nekustīgi guļam zem segas. Viņas sejiņa, ne daudz lielāka kā jaunpiedzimuša seja, bija bez asinīm, un zem plakstiem bija lielas ēnas. Ļengana kā drānu lelle, viņa nereaģēja ne uz ko. Varēja pacelt viņas roku un atkal palaist: tā bija kā ar klijām piebāzta piedurkne.

„Viņa taču nevar visu laiku tā palikt gluži bez ēšanas," teica kaimiņu sieva. „Jūsu vietā es viņai iedotu malku cukurota piena."

„Doktors teica, lai mēs viņu liekot mierā," sacīja Amika.

Mazā, miegā iegrimušā radījuma uzlūkošana zem segas ilgi nespēja saistīt sievu uzmanību. Viņas sāka aplūkot sajaukto dzīvokli, netīros traukus, tukšās pudeles, viņa traipus uz mēbelēm.

„Četrdesmit astoņas stundas viņi te bijuši ieslēgušies, doktors Sedrs un jūsu vīrs. Ko gan viņi visu šo laiku darījuši?"

„To es patiešām nezinu," atbildēja Amika. „Es viņiem nejautāju par to un arī nejautāšu. Es labāk nekā negribu zināt, ko viņi darījuši."

Kad viņi atkal bija vieni, viņa sāka mazgāt un sakārtot mājas. Kad viņā pārsvaru guva bailes, viņa pieskrēja pie gultiņas un pastiepa ausi, lai klausītos bērna vājos elpas vilcienos. Dažreiz arī viņa tam

„Es negribu."

„Kādēļ?"

„Neaiztiec mani. Es tev aizliedzu aiztikt mani."

Viņa bija gatava skrāpēt. Viņš redzēja, ka netiks pie mērķa un pagriezās pret sienu.

Nākošā diena bija svētdiena. Polēns negāja uz biroju. Kad viņš uzcēlās, Amika jau bija noliekusies pār bērnu. Tas vēl arvien gulēja šai miegā, kas bija tik līdzīgs nāvei, ka brīžiem varēja pārskatīties.

„Vēl nekādas pārmaiņas?" jautāja Polēns, drusku nokaunējies par to, ka bija pārāk labi gulējis.

„Nē," atteica Amika.

Viņa šķita ārkārtīgi viegli sakaitināma. Viņas seja bija bāla un krampjaini sastingusi.

„Viņa ir galā ar saviem nerviem," domāja Polēns un izlikās iespējami mazs un nemanāms.

Kaimiņienes atkal ieradās apvaicāties un sniedza savus paregojumus:

„Viņa aizies tāpat miegā, nabaga eņģelītis!"

„Viņa arvien vēl var atmosties. Āzijā ir cilvēki, kas guļ gadiem ilgi nekustēdamies un neēzdami un tomēr atkal atgriežas dzīvē. Tā ir reliģija, kas to dara."

Amika izturēja pret viņām vēsi, un tās ilgi neuzkavējās. Tiklīdz jaunā sieva bija viena istabā, viņa atkal turēja spoguli pie bērna lūpām un mudināja to, sākumā ļoti maigi:

„Atmosties, manu mīlulīt, manu dārgumiņ, atmosties, tu tagad esi diezgan gulējusi." Viņa glāstīja mazo sejiņu, bālu kā lēkis, nobīdīja tai matus no pieres, pielika pirkstus pie viena no tumši noēnotajiem plakstiņiem un pabīdīja to uz augšu.

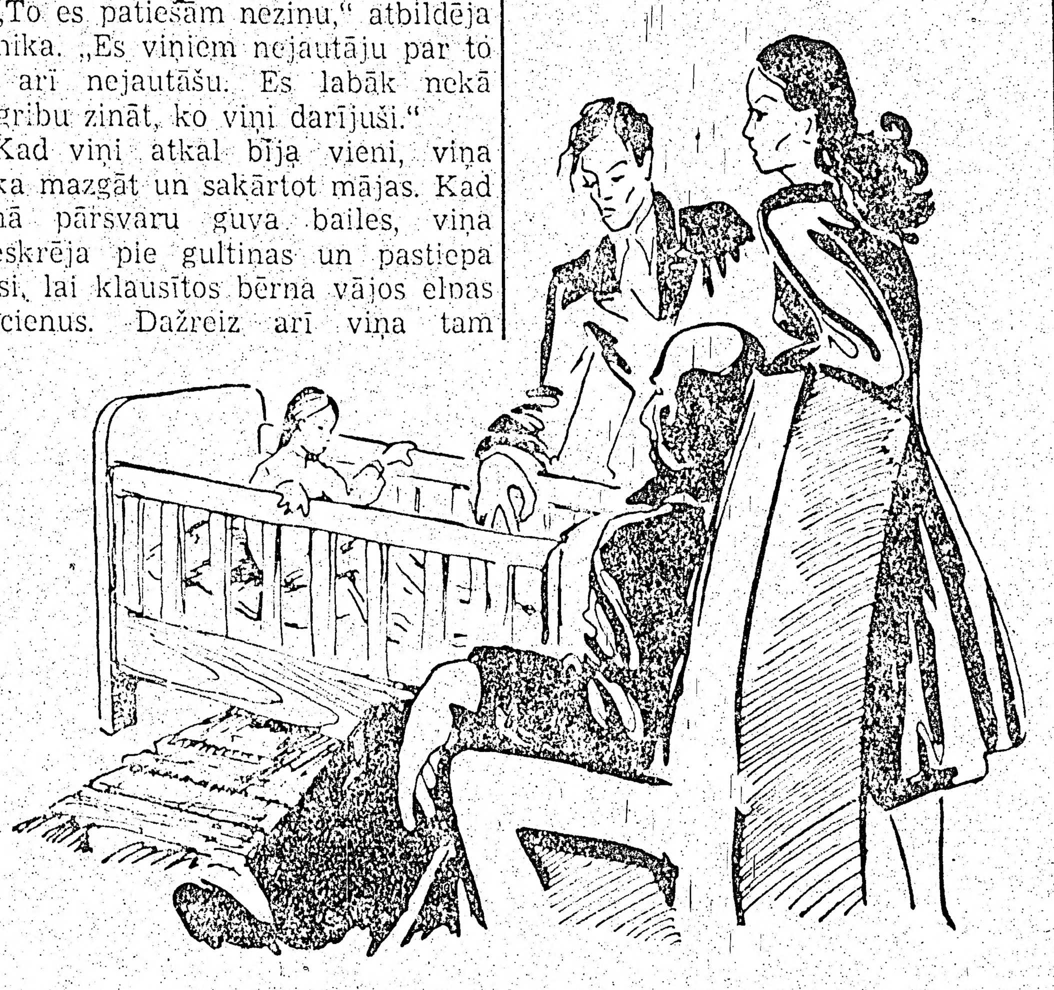

noglāstīja vaigu vai iebāza pirkstus piedurknē, lai justu, vai mazais ķermenis vēl silts. Brīžiem viņa, bez kāda iemesla, zaudēja galvu un iedomājās, ka visam beigas. Tad viņa sadabūja savu rokas somiņu, izņēma spoguli un turēja to virs nedzīvās, bezkrāsainās sejiņas. Spogulis pārklājās ar tik vieglu, tik gaistošu dvesmu, ka Amika tūlīt atkal sāka šaubīties, vai viņa vispār ko redzējusi. Viņa berzēja spoguli gar svārkiem, bet mitrais stikls vairs nenosvīda, un uz brīdi viņai zuda visas cerības. Rīkle viņai sažņaudzās, sirds mežonīgi sita krūtīs, bet viņa neraudāja. Viņa jau bija pārāk daudz raudājusi, viņas asaras bija apsīkušas.

Ap diviem pēcpusdienā un vakarā ap ēdiena laiku atkal ieradās doktors Sedrs.

„Viņa guļ. Viņa var gulēt vēl ilgi."

Tas bija viss, ko viņš runāja. Viņš nosēdās uz krēsla un palika nekustīgs sēdam, vienaldzīgs pret visu, kas ap viņu notika.

Kad viņš atkal bija projām, Polēns aizvēra logu slēģus. Viņam aiz noguruma reiba galva, un viņš visu redzēja kā caur miglu.

„Arī es iešu gulēt," teica Amika, „neko labāku es tikpat nevaru darīt."

Viņš noskatījās, kā viņa nogurušām kustībām izģērbās, un viņam uznāca iekāre.

„Taču ne šovakar. Tu jau esi traks," viņa teica.

Bet kad viņš neatlaidās, viņa piekāpās.

Nākošā diena pagāja kā iepriekšējā, tikai ar to starpību, ka Polēns atkal devās uz darbu pilsētas valdes namā un šad tad ieradās kaimiņienes, gan ne vairs visas reizē, bet pa vienai. Ārsts ieradās trīs reizes. Ik reizi viņš brīdi nosēdēja pie mazās gultas, nerunādams ne vārda. Drīz viņš aplūkoja it kā nedzīvo bērnu, drīz viņa skatiens pazuda tukšumā.

Atkal pienāca nakts. Mazā vēl arvien nebija pakustējusies ne par pirksta platumu. Viņai it kā bija nospiedis vājajām ķermenītim pārāk smagais, pārāk svinainais miegs.

„Es viņu atmodināšu," teica Amika.

„Kādēļ? Tu taču tikpat nevari neko viņas labā darīt. Jāgaida. Un to tu vari labāk darīt tikai gultā."

Viņa izģērbās un ielīda palagos. Bet kad viņš viņai gribēja novilkt krekliņu un aplikt roku, viņa to asi atgrūda.

niem un pabīdīja to uz augšu. Parādījās balta, mirdzoša virsma, ko bija baigi uzlūkot. Tad viņa kļuva nepacietīgāka, purināja mazo aiz pleciem, mēģināja to piecelt, plikšķināja tai rokas un vaigus.

„Taču atmosties, tu! Trīs dienas tu jau guli. Guli kā koka gabals. Kas tā par lietu, tā gulēt, kā malkas gabalam?"

Kad istabā ienāca Polēns, viņa atrāvās no gultas, it kā būtu pieķerta kādā nodarījumā. Tikai doktoram izdevās viņu nomierināt. Viņa nosēdās pavisam tuvu viņam atzveltnī, kamēr viņš nodevās savām domām vai arī izgulēja savu dzērumu — to pie viņa nekad īsti nevarēja izprast; alkohols viņu bija tā apzīmējis, ka viņš vienmēr šķita dzēruma apmiglots. Viņam klāt esot, Amika jutās atvieglota; viņa visu nodeva viņa ziņā. Laiku pa laikam viņa to uzlūkoja ar mazu smaidu, kas šķita lūdzamies pēc iedrošinājuma. Viņš to neievēroja. Bet tomēr viņš bija šeit, viņa krēslā atzvēlusies masīvitāte radīja uzticību, viņa klusēšana, viņa pacietība atnesa mieru.

Tā viņi bija kopā istabā, Polēns stāvēdams pie gultas, doktors nogrimis savos sapņojumos, Amika pie viņa atzveltnī, un jau iestājās nakts, kad gaiša, maza balstiņa teica:

„Mama."

Sēdēdams savā gultā, bērns ar šķelmīgu izteiksmi raudzījās apkārt. Amika iekliedzās un tad ļāva galvai nokrist uz rokām. Visu viņas ķermeni kratīja mežonīgi šņuksti. Viņa stenēja un elsoja un cīnījās pēc elpas.

„Ļaujiet viņai mieru," teica doktors jaunajam vīram, kas gribēja steigties pie sievas.

Tad viņš piecēlās un uzsmaidīja bērnam ar tādu smaidu, ka pats likās uz brīdi gluži pārvēršamies. Polēnam viņš šinī brīdī izlikās skaistāks par jebkuru pasaulē redzētu cilvēku.

„Tā! Tagad mēs viņu tomēr dabūjām cauri, to mazo knēveli," viņš teica. Uh, kaut gan viņa balss vēl arvien bija neskanīga, tomēr tā bija pilna triumfa.

„Tā ir meitene," izlaboja Polēns.

„Ak tā. To es vienmēr aizmirstu. Pie tam man taču patīkamāk, ka tā ir meitene."

„Un kādēļ?"

„Ganam, kam jāglābj viena galviņa savā ganāmpulkā, allaž ir patīkamāk saglabāt dzīvību mazai avij nekā jaunam aunēnam."

Laikmeta anekdoti

Rumānijas krāsas

Izteikta doma, ka tagadējā režīmā Rumānijas valsts krāsas — zils, dzeltens, sarkans novecojušas un vairāk atbilstu tīri sarkans karogs. Bet citas domas pauž teiciens, ko rumāņi paslepen pačukst viens otram: „Krāsas ir īsti pareizas: rumāņi redz sarkanu, ir zili no dusmām un dzeltēni aiz bailēm."

Popularitāte

Divi Rumānijas komūnistu ministri — ārlietu ministre Paukere un saimniecības ministrs Dejs lidmašīnā dodas uz kādu pilsētu, kur lidlaukā jau gaida norīkota urrā kliedzēju „brigāde". Kad lidmašīna pirms nolaišanās pārlido laukumu ar ļaudīm, abi ministri patlaban pārrunā popularitātes jautājumu.

„Ja es tagad šīm pūlim nomestu 10.000 pārtikas kartīšu," iesaucas saimniecības ministrs, „tad tikai jūs redzētu sajūsmu!"

„Jā, laikam gan," domīgi atbild Paukere. „Bet, ja es nomestu 1000 izceļošanas atļaujas, tad nu gan jūs redzētu īstu sajūsmu!"

Tad pagriežas atpakaļ pilots, kas, klusu ciešot, noklausījies ministru sarunu: „Un ja es tagad izmestu jūs abus — to sajūsmu jūs nevarat ne iedomāties!"

NdF

Šis un tas par šo un to

LONDONAS LAIKRAKSTS „TIMES", kas iznāk kopš 1785. g., jau kara sākumā izmantoja moderno mikrofilmas metodi, lai izgatavotu tādu pilnīgu avīzes numuru komplektu, ko varētu viegli uzglabāt. Visi „Times" sējumi līdz 1942. g. uzfotografēti 914 filmās, kas neaizņem vairāk par puskubikmetru telpas. Mikrofilmas pieejamas arī zinātniskiem institūtiem, bibliotēkām un universitātēm. Pilns komplekts maksā 1550 mārciņu.

„MĀKSLĪGĀS PLAUŠAS" izdevies konstruēt amerikāņu inženierim Luisam Garino ar trim brāļiem. Mēģinājumi ar dzīvniekiem izdevušies ļoti sekmīgi, tā kā drīz varētu iedrošināties aparātu izlietot plaušu slimniekiem. „Mākslīgās plaušas" iebūvētas dūres lieluma stikla traukā un darbojas ārpus ķermeņa, veicot tieši tādu pašu uzdevumu kā īstas plaušas. Asinis no pacienta ķermeņa iesūc aparātā, iztīra no ogļskābās gāzes, apgādā ar skābekli un atkal ievada ķermenī. M.

VIŅSTONA ČERČILA kara memuāriem ASV pieteikušies jau 750.000 iepriekšēju abonentu.

BRILJANTUS, dimantus, zelta un platīna gredzenus, auskarus un īstas pērles ādas somiņā uz ielas sniegā atrada pagājušā gada ziemā kāds 60 gadus vecs Minchenes strādnieks un nodeva atrasto mantu birojam. Kad pēc visām taujāšanām gada laikā neradās atrasto vērtslietu īpašnieks, godīgais atradējs nesen, saskaņā ar likumu, ieguva dārglietas savā īpašumā. To vērtība ir vismaz 70.000 pirmskara marku, bet melnajā tirgū tā sniedzas miljonos.

3 KG VEĻAS 10 MINŪTĒS izmazgāja kāds Ņujorkas radara technikis, kas bija konstruējis pāris kilogramus smagu motorvibrātoru. Aparāts radīja 200 vibrācijas sekundā, un, to ievietojot 30 litru lielā ūdens ballā, veļa 10 minūtēs ar skaņu viļņu palīdzību izmazgājās balta jo balta. Šādā pat vibrējošā ūdenī izgudrotājs izmazgāja savu pūdeli, atbrīvojot to arī no blusām.

„PRECĒTO SIEVIEŠU APVIENĪBAS" delegācija Anglijā ieradās pie Vācijas lietu ministra Pekenhema un protestēja pret to, ka arvien lielāks skaits Vācijas okupācijas iestādēs nodarbināto precēto angļu uzsākot sakarus ar vācietēm un atstājot novārtā savas ģimenes Anglijā, tālab tie ģimenes pabalsta izmaksas ziņā esot jāpielīdzina armijas karavīriem.

BERLĪNES MŪZIKAS augstskolas audzēkņu liela daļa vakaros pazūd, slepeni spēlējot deju kapellās un nopelnot 600—2000 marku mēnesī. Viens no jaunākajiem studentiem, kāds bundzinieks, saņem 2400 marku mēnesī.

BERLĪNIETI Verku naktī iztraucēja zvans pie durvīm. Policija bija atsūtījusi ierēdni, kas ziņoja, ka Verka uzņēmumā zvanot trauksmes signāls. Verks sekoja atnācējam automobilī, kur viņu sasēja, aizbāza viņam muti, atprasīja uzņēmuma atslēgas un piespieda sīki izstāstīt, kā apturams trauksmes signāls. Verku ieslodzīja kādā istabā un pēc stundas ar auto atkal aizveda un palaida uz ielas. Nonācis līdz mājām, viņš durvju priekšā atrada atkal kādu vīru: „Mani sūta policija, jo jūsu uzņēmumā zvana trauksmes signāls . . ." Verks sāka kliegt pēc palīdzības. Bet šoreiz policists izrādījās īsts. Zagļi nebija pratuši signālu pareizi apturēt, tas bija sācis skanēt atkal un zagļus aizbaidījis.

SORBONAS universitātē Parīzē studē četras reizes vairāk sieviešu nekā vīriešu.

INDIJAS PARLAMENTĀ ierosināts likumprojekts, kas vīriešiem virs 45 gadiem aizliedz precēt jaunavas zem 18 gadiem.

ZVIEDRIJĀ 70% visu precēto sievu bez bērniem strādā ārpus mājas, bet no precētām sievām ar bērniem strādā 14%.

Jaunatne citās zemēs

Kāda Parīzes studentu organizācija radījusi pasākumu, kas pēc klientu telefoniska pieprasījuma apgādā tiem īslaicīgai bērnu uzraudzīšanai piemērotus jauniešus — studentus, kas spiesti vaļas laikā kaut ko piepelnīt studiju izdevumu segšanai. Šī dienesta pakalpojumus izmanto vecāki, kam kādreiz uz veselu vakaru reizē jāaiziet no mājām.

Parīzes universitātes medicīniskā fakultāte bija sarīkojusi izstādi, kurā nākamie ārsti, zobārsti, chirurgi un aptiekāri rādīja savus talantus daiļajās mākslās. Bija izstādīti ap divi simti gleznu, zīmējumu un skulptūru, pie kam vairāki darbi rada kritiķu un publikas izcilu ievērību.

Turpretim pret sportu Parīzes studenti noskaņoti nelabvēlīgi. Kā Parīzes universitātes sporta komisija norādījusi, no desmit studentiem ar kādu sporta veidu nodarbojoties tikai viens un no pārējiem deviņiem daļa noskaņota aktīvi pret sportu.

Papildu pabalstu 2 miljoniem amerikāņu studentu — agrāko karavīru nodrošinājis prezidenta Trumena nesen parakstītais likums, kas piešķir 75 dolaru pabalstu mēnesī, līdzšinējo 65 dolaru vietā, tādiem studentiem, pēdējā kara dalībniekiem, kam nav uzturami ģimenes locekļi. Kam ir viens apgādājamais, saņem 90-105 dolarus, bet kam divi — 120 dolaru mēnesī.

Kāda Skotijas sabiedrība izraudzījusies par savu uzdevumu ar kultūrfilmu izrādēm skolās censties izklaidēt jaunatnē radušos aplamus uzskatus par svešām tautām. Šī pasākuma audzinātāju nozīmi vēl pastiprina apstāklis, ka jauniešiem pirms filmu izrādēm liek uzrakstīt domrakstu par to, kā viņi iedomājas zemes un tautas dzīvi, ko tiem pēc tam iespējami patiesi un reāli parāda filmā. Pēc izrādes skolniekiem citā domrakstā jāpastāsta, kādā mērā filma viņu priekšstatus mainījusi.

No Polijas ziņo, ka tur zemes jaunuzbūves atbalstīšanai meklējot jauniešu darba brigādes no kaimiņzemēm.

Jaunais zemnieks Jānis . . .

Vācu laikraksts „Der Start", kas iznāk padomju joslā, apraksta padomju joslā izrādītu krievu filmu „Dēli", kuras darbība noris Latvijā: „Latvija vācu okupācijas pēdējā nedēļā. Vilciens ar cilvēku kravu dodas uz nezināmu mērķi. Jaunais zemnieks Jānis, braukdams garām savai dzimtajai sādžai, bēg. Viņu notver. Viņam iznāk darīšana ar savu formā tērpto brāli, kas pārdevies SS. Jānim izdodas vēlreiz izbēgt. Pēc bezcerīgas saGrupēšanās viņš pievienojas partizāniem, kas stāv cīņā par dzimtenes brīvību. Līdz beidzot Sarkanā armija atnes atpestīšanu."

Tātad beigas filmai „laimīgas" — nāk „atpestīšana". Recenzents filmu saslavē. Režisors: Aleksandrs Ivanovs. Jāņa lomā: Olegs Šakovs. Filmu padomju joslā izrāda vācu apstrādājumā. — Vēl varbūt būtu derējis parādīt, kā Jānis savā „sādžā" nodibina pirmo kolhozu.

Krustvārdu mīkla

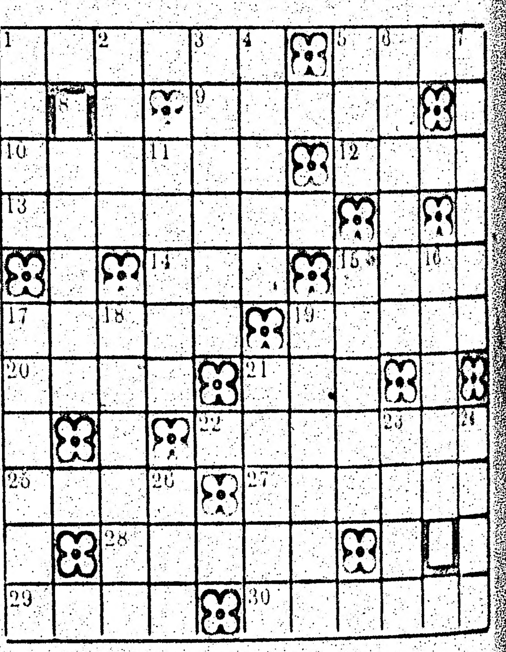

Līmeniski: 1. Deja. 5. Indīgs rāpulis. 9. Asa, piepeša. 10. Kūrorts Šveicē. 12. Rubrika. 13. Dzīvnieciski. 14. Ūdens tvertne. 15. M. Zīverta drāma. 17. Austrālijas eksportprece. 19. Uzturlīdzeklis. 20. Tūrekļi. 21. Saiklis. 22. Cepumi. 25. Metalls. 27. Dzīvnieks. 28. Dziesma. 29. Nezināmais. 30. Skaitlis.

Stateniski: 1. Verdi opera. 2. Dabas parādība. 3. Sacerējums. 4. Mēru iedaļas. 5. Darba rīks. 6. Skaistas. 7. Sacerējumi. 8. Persona „Staburaga bērnos". 11. Austrumnieku augstmanis. 15. Darba [illegible]. 16. Latviešu rakstnieks. 17. Sieviešu apģērba daļa. 18. Dzīvnieks. 19. Atkritumi. 21. Kokiem apstādīts [illegible]. 23. Ātri elpo. 24. Patiesi. 26. Lauks.

Svešvārdu uzdevums

KAS IR ŠĪS „GRAFIJAS" UN „LOĢIJAS"?

1. antografija, 2. anemografija, 3. kriptografija, 4. [illegible]grafija, 5. elektrokardiografija;

1. paleontoloģija, 2. [illegible], 3. balneoloģija, 4. dekaloģija, 5. [illegible]noloģija.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Repertuārs. 10. [illegible] 11. Asais. 13. V[illegible] 14. R[illegible] 16. Os (osmijs). 17. [illegible] 18. [illegible] 20. Spēt. 21. [illegible] 25. P[illegible] 26. [illegible] 27. [illegible] 29. [illegible] 30. K[illegible] 31. [illegible] 34. T[illegible] 35. [illegible] Stateniski: 1. [illegible] 2. [illegible] 4. [illegible] 5. [illegible] 8. [illegible] 9. [illegible] 17. [illegible] 22. Im[illegible] 23. [illegible] 27. Vā[illegible] 28. [illegible] 30. Kas. 31. [illegible] 33. Nē! 34. Te.

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorization Number UNDF 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg. Printer: „Schwäb. Volksblatt" Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published twice weekly.

Pagriezien[…]
„Mēs gribam[…]
padomus un [...]
visu inform[…]

Reālas cerības pa[…]
izceļošanu [...]

SĀK TUBERKULOZES SLIMNIEK[…] NOMETNĒS[…]